

Zarządzenie Nr 169/2025

Burmistrza Miasta Nowa Ruda

z dnia 30 maja 2025r.

w sprawie raportu o stanie miasta za rok 2024

Na podstawie art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1465; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940.), zarządza się, co następuje:

§1 Przedstawić Radzie Miejskiej w Nowej Rudzie oraz podać do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej, raport o stanie miasta za rok 2024, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§2 Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ

Tomasz Kiliński

UZASADNIENIE
do Zarządzenia Nr 169/2025
Burmistrza Miasta Nowa Ruda
z dnia 30 maja 2025r.

w sprawie raportu o stanie miasta za rok 2024

Zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym, zachodzi konieczność przedstawienia przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego raportu o stanie miasta Nowa Ruda za rok 2024.

Raport o stanie Miasta Nowa Ruda za rok 2024

maj 2025

Załącznik nr 1 do zarządzenia
nr 168/2025 Burmistrza Miasta
Nowa Ruda z dnia 30 maja 2025r.

Spis treści

I. Informacje ogólne.....	3
1. Lokalizacja.....	3
2. Demografia.....	3
3. Struktura lokalnej gospodarki.....	4
4. Dane statystyczne dotyczące rynku pracy.....	4
5. Służba zdrowia.....	5
6. Dane statystyczne dotyczące infrastruktury miasta.....	6
7. Bezpieczeństwo.....	6
II. Stan finansów miasta.....	9
1. Realizacja budżetu miasta za okres 2020-2024 wraz z podstawowymi wskaźnikami.....	9
2. Informacja o realizacji zadań inwestycyjnych w 2024 r.....	10
3. Informacja o realizacji w 2024 r. wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych.....	13
III. Informacja o realizacji uchwał Rady Miejskiej w Nowej Rudzie za rok 2024.....	14
1. Zestawienie ilościowe sposobu realizacji uchwał wg stanu na koniec 2024 r.....	14
2. Informacja o niezrealizowanych uchwałach za 2024 r.....	14
3. Informacja o uchwałach, wobec których podjęto działania nadzorcze w 2024 r.....	14
4. Syntetyczna informacja o tematyce uchwał za 2024 r.....	15
5. Uchwały w sprawie zajęcia stanowiska.....	15
IV. Informacja o stanie realizacji strategii, polityk, programów oraz innych działań w 2024 r.....	15
1. Strategie rozwoju.....	15
2. Ład przestrzenny.....	17
3. Infrastruktura komunalna.....	18
4. Polityka społeczna.....	20
5. Środowisko naturalne.....	29
6. Gospodarka odpadami.....	37
7. Turystyka i promocja miasta.....	40
V. Informacja o stanie oświaty oraz opiece do lat 3 w 2024r.....	42
1. Żłobek.....	42
2. Miejskie placówki przedszkolne i szkolne.....	42
3. Nauczyciele w szkołach podstawowych.....	42
4. Nauczyciele według stopni awansu zawodowego na dzień 30 września.....	43
5. Niepubliczne placówki.....	43
6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty oraz maturalnych.....	43
7. Koszty funkcjonowania oświaty.....	44
VI. Informacja o spółkach prawa handlowego z udziałem Gminy Miejskiej Nowa Ruda.....	45
VII. Realizacja budżetu obywatelskiego Gminy Miejskiej Nowa Ruda według stanu koniec 2024 r.....	45
1. Zadania zrealizowane w roku 2024.....	45
2. Zadania wybrane w roku 2024 do realizacji w 2025r.....	46
VIII. Zdarzenia losowe oraz inne o szczególnym znaczeniu.....	47

I. Informacje ogólne

1. Lokalizacja

Nowa Ruda położona jest w Sudetach Środkowych, nad rzeką Włodzicą i jej dopływami. Miasto położone jest pomiędzy Górami Sowimi, Górami Bardzkimi, Górami Suchymi i Górami Stołowymi, w dolinach i obniżeniach pomiędzy wzniesieniami Wzgórz Włodzickich.

Miasto w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim. Wchodzi w skład aglomeracji wałbrzyskiej. Kod terytorialny 0208041, REGON 890717935, NIP 885-15-33-338.

Powierzchnia ogółem 37,05 km².

Drogi wojewódzkie:

- **381:** o długości 53 km znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - Wałbrzych - Jedlina-Zdrój - Głuszyca - Głuszyca Górna - Świerki - Świerki Dolne - Ludwikowice Kłodzkie - Nowa Ruda - Bożków - Świątko - Gorzuchów - Bierkowice - Gołogłowy – Kłodzko;
- **385:** o długości 104 km w województwie dolnośląskim znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - Jaczowice - Kopice - Lesie - Grodków - Wójtowice - Wierzbna - Gierów - Jagielnica - Sarby - Mników - Wigancice - Kalinowice Dolne - Ziębice - Służewice - Niedźwiednik - Stolec - Ząbkowice Śląskie - Stoszowice - Budzów - Srebrna Góra - Nowa Wieś Kłodzka - Wolibórz - Nowa Ruda - Włodowice - Ścinawka Górna - Tłumaczów - granica (Czechy).

Linie kolejowe:

- **286:** o długości 52 km znajduje się pod nadzorem PKP Polskie Linie Kolejowe - **Kłodzko Główne - Wałbrzych Główny** [o znaczeniu drugorzędnym] (Kłodzko Główne - Bierkowice - Gorzuchów Kłodzki - Ścinawka Średnia - Nowa Ruda - Nowa Ruda Przedmieście - Zdrojowisko - Ludwikowice Kłodzkie - Świerki Dolne - Bartnica - Głuszyca Górna - Głuszyca - Jedlina Zdrój - Jedlina Górna - Wałbrzych Główny).
- **327:** o długości 6,19 km znajduje się pod nadzorem Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei - **Nowa Ruda Słupiec - Ścinawka Średnia** [o znaczenia miejscowym] (Nowa Ruda Słupiec - Słupiec Dolny - Ścinawka Średnia Dworzec Mały - Ratno Wambierzyce – Radków).

2. Demografia

Tabela 1: Dane demograficzne dotyczące miasta w okresie ostatnich pięciu lat.

L.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
1	Ludność ogółem, w tym:	21 051	20 549	20 322	19 801	19 317
2	Mężczyźni	9 964	9 723	9 545	9 319	9 103
3	Kobiety	11 087	10 826	10 779	10 482	10 214
4	Osoby w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej)	3 083	3 025	3 064	2 889	2 759
5	Osoby w wieku produkcyjnym (17-59 K), (17-64 M)	11 988	11 737	11 444	11 086	10 715
6	Osoby w wieku poprodukcyjnym	5 980	5 954	5 989	6 003	5 843
7	Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym do ilości mieszk.	28,41%	28,97%	29,47%	30,32%	30,25%
8	Urodzenia	137	121	106	78	61

L.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
9	Zgony	372	420	370	334	343
10	Przyrost naturalny dla miasta [wiersz 8-9]	-235	-299	-264	-256	-282
11	Przyrost naturalny dla województwa dolnośląskiego	-5 797	-11 868	-15 931	-13 358	-14 269
12	Gęstość zaludnienia, ludność na 1 km ²	580	555	549	534	521
13	Małżeństwa zawarte	74	79	75	101	104

Źródłem informacji w zakresie demografii za okres 2020-2023 są dane pochodzące z Urzędu Statystycznego. Informacje za rok 2024 to stan mieszkańców wg ewidencji Wydziału Spraw Obywatelskich.

3. Struktura lokalnej gospodarki

Tabela 2: Podmioty wg sektorów własnościowych.

L.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024	Zmiany w 2024	
							zarejestro.	wyrejestro.
1	Sektor publiczny – w tym:	301	296	231	218	219	1	0
2	Państwowe i samorządowe jednostki	29	30	31	31	32	1	0
3	Spółki handlowe	5	5	5	5	5	0	0
4	Sektor prywatny - w tym:	2 293	2 340	2 294	2 218	2 235	110	99
5	Osoby fizyczne prow. działalność gosp.	1 472	1 527	1 520	1 522	1 532	103	87
6	Spółki handlowe	90	89	91	93	100	15	4
7	Spółki handlowe z udz. kapitału zagran.	21	19	20	19	18	0	1
8	Spółdzielnie	8	7	7	7	7	0	0
9	Fundacje	6	6	6	6	7	0	1
10	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	43	43	47	49	48	1	1
	Podmioty gospodarcze ogółem*	2 606	2 650	2 546	2 456	2 475	126	106

*Nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów, dlatego dane liczbowe nie sumują się wg sektora publicznego oraz prywatnego.

4. Dane statystyczne dotyczące rynku pracy

Tabela 3: Liczba pracujących w okresie 2020-2024

L.p.	Wyszczególnienie	2020*	2021*	2022	2023	2024
1	Ogółem	3 284	3 426	5 698	5 698	5 481
2	Mężczyźni	1 608	1 652	2 926	2 926	2 798
3	Kobiety	1 676	1 774	2 772	2 772	2 683

*Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Tabela 4: Bezrobotni w okresie ostatnich sześciu lat, stan na koniec roku (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Bezrobotni zarejestrowani, w tym:	650	760	686	691	734	716
2	Kobiety	377	440	372	366	398	395
3	Mężczyźni	273	320	314	325	336	321
4	Długotrwale bezrobotni	327	407	403	360	384	411

5. Służba zdrowia

Tabela 5: Podstawowa opieka medyczna na terenie miasta (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1	Porady lekarskie	173 183	146 194	153 301	155 672	162 254
2	Przychodnie	14	14	14	11	13
3	Praktyki lekarskie	5	5	4	4	3
4	Przychodnie na 10 tys. ludności	6	7	7	5	6
5	Apteki	10	11	11	11	11
6	Liczba mieszkańców na aptekę ogólnodostępną	2 191	1 968	1 911	1 879	1 856

Tabela 6: Przyczyny zgonów w Powiecie Kłodzkim (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1	Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze ogółem	2	8	16	30	20
2	Nowotwory ogółem	503	540	493	463	493
3	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych	0	1	1	2	3
4	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	55	85	53	55	40
5	Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	24	34	46	31	35
6	Choroby układu krążenia	809	938	1 082	1 091	929
7	Choroby układu oddechowego	150	162	162	192	173
8	Choroby układu trawiennego	104	106	116	120	105
9	Choroby układu kostnowastowego, mięśniowego i tkanki łącznej	2	4	6	5	1
10	Choroby układu moczowo-płciowego	43	66	16	18	30
11	Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	7	5	4	3	1
12	Wady rozwojowe wrodz., zniekształcenia i aberracje chromosomowe	3	3	3	2	2
13	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane	214	201	36	48	46
14	Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu	96	90	94	96	94

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
15	Pozostałe przyczyny	17	48	45	36	34
16	COVID-19		153	497	194	16
	RAZEM	2 029	2 444	2 670	2 386	2 022

Główny Urząd Statystyczny udostępnia statystyki w zakresie przyczyn zgonów jedynie dla powiatów, dlatego prezentowane dane odnoszą się do mieszkańców powiatu Kłodzkiego.

6. Dane statystyczne dotyczące infrastruktury miasta

Tabela 7: Infrastruktura miasta w liczbach za okres 2019-2023 (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
KANALIZACJA						
1	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	52,80	53,00	53,20	53,20	53,60
2	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	2 239	2 249	2 261	2 277	2 282
3	Ścieki oczyszczane w ciągu roku (dam ³)	606	598	593	588	590
WODOCIĄGI						
4	Długość czynnej sieci wodociągowej (km)	62,30	62,70	63,20	b.d.	b.d.
5	Woda dostarczona gospodarstwom domowym (dam ³)	643,00	649,00	647,50	636,60	619,70
6	Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszk. (m ³)	29,10	30,20	30,60	30,60	30,20
GAZYFIKACJA						
7	Długość czynnej sieci gazowej (m)	41 825	42 334	41 763	45 223	48 600
8	Czynne przyłącza sieci gazowej do budynków (szt.)	767	810	872	933	965
9	Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe (MWh)	15 331,20	16 401,00	21 100,50	22 674,00	23 268,80
10	Ilość odbiorców gazu (gospodarstwa domowe)	4 908	4 904	5 069	5 095	5 228
11	Ilość odbiorców gazu ogrzew. mieszkania gazem	695	1 144	1 350	1 429	1 512
ENERGIA ELEKTRYCZNA						
12	Odbiorcy energii elektrycznej (szt.)	10 783	10 783	10 730	10 723	9 782
13	Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (kWh)	692,81	724,17	756,23	752,62	757,04
ZASOBY MIESZKANIOWE						
14	Budynki mieszkalne w gminie (szt.)	2 363	2 363	2 384	2 399	2 405
15	Zasoby mieszkaniowe - ilość mieszkań (szt.)	9 351	9 370	9 407	9 424	9 433

7. Bezpieczeństwo

1) Poziom przestępczości.

- a) Komisariat Policji w Nowej Rudzie w roku 2024 zatrudniał policjantów na 67 etatach, w tym: Wydział Prewencji 38 etatów, Wydział Kryminalny 19 etatów, posterunek w Radkowie 7 etatów.

Tabela 8: Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego (źródło KP w Nowej Rudzie)

L.p.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
1	Przestępstwa ogółem	749	827	834	805	748
1.1	Przestępstwa o charakterze kryminalnym	580	590	553	550	466
1.2	Przestępstwa o charakterze gospodarczym	66	102	109	111	111
1.3	Kradzieże	49	48	56	35	41
1.4	Rozboje	6	3	6	3	2
1.5	Pobicia, bójki	4	1	2	4	2
1.6	Kradzieże z włamaniem	52	43	34	33	21
2	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem (%)	50,00	72,15	77,24	71,73	82,93
3	Postępowania prowadzone w trybie kodeksu wykroczeń: w tym	2 500	3 358	3 413	2 916	3 449
3.1	Przepisy porządkowe o zachowaniu się w miejscach publicznych	849	162	1 183	971	953
3.2	Postępowania mandatowe	800	1 410	1 042	610	724
3.3	Pouczenia	550	1 181	1 459	1 549	1 977

- 2) Przy Urzędzie Miejskim w Nowej Rudzie funkcjonuje Straż Miejska, na koniec 2024 roku zatrudnionych było 6 strażników i 1 osoba zatrudniona na stanowisku cywilnym przy obsłudze monitoringu. Do zadań Straży Miejskiej należy ochrona spokoju i porządku publicznego. W związku z realizowanymi zadaniami, straż przysługuje między innymi prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych w przypadku, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania w/w zadań.

Tabela 9: Informacje dotyczące funkcjonowania Straży Miejskiej.

Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
Interwencje/zgłoszenia ogółem, w tym dotyczące:	1 825	1 088	1 991	1 134
– ochrony środowiska i gospodarki odpadami	203	121	170	137
– zwierząt	191	158	196	150
– zagrożenie w ruchu drogowym	183	144	153	81
– awarii technicznych	117	81	133	92
– zakłócenie porządku publicznego i spokoju	110	74	65	57
– pozostałe	1 021	159	153	122
Liczba patroli	728	789	708	512
Liczba ujawnionych wykroczeń	721	909	700	471
Liczba kamer monitoringu miejskiego	48	53	56	56

3) Bezpieczeństwo przeciwpożarowe.

- a) W mieście funkcjonuje jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej w której pełni służbę 35 strażaków. Stan minimalny zmiany służbowej wynosi 7 ratowników. Obszar chroniony obejmuje powierzchnię 317 km², zamieszkiwanych przez około 38 500 mieszkańców. Do rejonu operacyjnego Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej należą: Gmina Miejska Nowa Ruda, Gmina Nowa Ruda, Miasto i Gmina Radków. Jednostka jest wyposażona w:

- 1 samochód średni ratowniczo – gaśniczy z funkcją ratownictwa technicznego,
- 2 samochody ciężkie ratowniczo – gaśnicze,

- 1 samochód specjalny z drabiną o wysuwie 30 metrów,
- 1 samochód kwatermistrzowski skrzyniowy, kryty plandeką,
- 1 lekki samochód rozpoznawczo-ratowniczy z napędem 4x4,
- 1 przewoźny zespół prądotwórczy o mocy 32 kW z regulacją napięcia AVR,
- 1 agregat pompowy do wody zanieczyszczonej, na przyczepie o wydajności 625 l/min,
- 1 łódź śrubową płaskodenną 5-osobową.

b) Miasto dofinansowuje działalność dwóch Ochotniczych Straży Pożarnych funkcjonujących jako stowarzyszenia, umiejscowionych w Drogosławiu i Słupcu.

Tabela 10: Informacje dotyczące funkcjonowania Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wyszczególnienie	OSP Słupiec	OSP Drogosław
Liczba członków	52	34
Wyposażenie	1 średni sam. ratowniczo – gaśniczy 1 lekki sam. pożarniczy 2 samochody - inne 1 quad Yamaha Kodiak 1 agregat wysokociśn. wodno-piano. 1 przyczepa gaśnicza 1 dron DJI Mavic 3 Thermal, 1 przyczepka do Quada piły, pompy, agregaty różne, aparaty tlenowe, przenośny system oświetleniowy, defibrylator,	1 średni sam. ratowniczo – gaśniczy 1 sam. Inny 1 sam. ciężarowy piły, pompy, agregaty różne, aparaty tlenowe, czujniki bezruchu, zestawy z tlenoterapią, defibrylator, sanie lodowe
Akcje ratownicze, w tym:	174	71
– gaszenie pożarów	33	14
– likwidacja miejscowych zagrożeń	107	37
– alarmy fałszywe	7	0
– wyjazdy gospodarcze	27	20

Tabela 11: Działalność jednostek ochrony przeciwpożarowej (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
1	Zdarzenia wymagające interwencji jednost. ochrony przeciwpożarowej - ogółem	378	396	397	335	273
2	Pożary	141	125	135	122	83
3	Alarmy fałszywe	34	19	21	16	31
4	Zagrożenia związane z silnym wiatrem	15	30	22	21	20
5	Zagrożenia związane z opadami śniegu	1	0	1	1	1
6	Zagrożenia związane z opadami deszczu	4	9	2	3	5
7	Zagrożenia związane ze zdarzeniami komunikacyjnymi	28	38	32	16	31
8	Zagrożenia związane ze zdarzeniami medycznymi	21	50	59	17	20

II. Stan finansów miasta

1. Realizacja budżetu miasta za okres 2020-2024 wraz z podstawowymi wskaźnikami.

Tabela 12: Realizacja budżetu miasta w okresie ostatnich pięciu lat.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców	21 051	20 549	20 322	19 810	19 317
DOCHODY	101 305 216,11	115 954 170,27	122 639 447,00	109 893 654,51	138 261 886,17
Dochody bieżące, w tym	89 642 053,68	97 372 810,56	110 100 461,69	93 027 672,52	112 719 513,45
Udziały w podat. dochodo.	18 222 581,77	20 631 696,41	20 848 692,57	17 673 180,00	23 632 183,00
Subwencje	18 240 945,00	21 771 495,00	20 187 243,00	25 953 088,35	32 926 153,00
Dotacje	24 791 247,58	27 854 185,46	38 987 276,11	27 780 231,03	17 375 347,19
Dochody własne	28 387 279,33	27 115 433,69	30 077 250,01	21 621 173,14	38 785 830,26
Dochody majątkowe, w tym	11 663 162,43	18 581 359,71	12 538 985,31	16 865 981,99	25 542 372,72
Dochody ze sprze. majątku	2 359 813,97	4 286 788,82	6 027 533,11	4 541 128,35	2 084 755,54
Dotacje na wydat. majątkowe	9 303 348,46	14 053 560,84	6 215 246,10	12 098 129,71	23 425 827,39
Dochody przeliczeniu na 1 mieszkańca	4 812,37	5 642,81	6 034,81	5 547,38	7 157,52
Udział dochodów własnych w dochodach	28,02%	23,38%	24,52%	19,67%	28,05%
WYDATKI	104 784 933,31	105 557 469,85	126 374 935,43	118 892 520,68	143 432 943,68
Wydatki bieżące, w tym:	88 431 062,55	95 028 571,35	115 993 410,90	97 940 698,60	114 865 968,13
Wydatki na obsługę długu	1 191 593,08	849 964,51	2 600 812,46	3 938 850,70	3 746 344,78
Wydatki majątkowe	16 353 870,76	10 528 898,50	10 381 524,53	20 951 822,08	28 566 975,55
Wydatki na mieszkańca	4 977,67	5 136,87	6 218,63	6 001,64	7 417,16
Udział wydat. majątkowych w wydat. ogółem	15,61%	9,97%	8,21%	17,62%	19,92%
WYNIK BUDŻETU	-3 479 717,20	10 396 700,42	-3 735 488,43	-8 998 866,17	-5 171 057,51
Różnica między dochodami bieżącymi a wyd. bieżącymi	1 210 991,13	2 344 239,21	-5 892 949,21	-4 913 026,08	-2 146 454,68
Różnica między dochodami majątkowymi a wydatkami majątkowymi	-4 690 708,33	8 052 461,21	2 157 460,78	-4 085 840,09	-3 024 602,83
PRZYCHODY OGÓŁEM	8 870 399,75	6 556 931,07	16 586 354,25	13 201 635,15	15 915 592,90
ROZCHODY OGÓŁEM	3 283 751,48	3 216 179,66	3 773 649,08	3 323 649,08	680 878,83
DŁUG (w tym zob. wymagalne)	44 485 627,58	45 583 034,24	45 751 273,84	44 930 209,92	60 229 615,84
Zadłużenie ogółem do dochodów ogółem	43,91%	39,31%	37,31%	40,89%	43,56%
Splata długu wraz z odsetkami do dochodów	4,42%	3,51%	5,20%	6,61%	3,20%

2. Informacja o realizacji zadań inwestycyjnych w 2024 r.

Tabela 13: Realizacja zadań inwestycyjnych.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
1	Zwrotu środków do Banku Gospodarstwa Krajowego w wyniku rozliczenia inwestycji „Adaptacja pustostanów na mieszkania komunalne”	184 143,96		zakończono
2	Modernizacja targowiska miejskiego w Nowej Rudzie	2 793 761,11	1 911 000,00	zakończono
3	Rozwój zrównoważonego transportu zbiorowego na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda poprzez zakup dwóch autobusów elektrycznych wraz z infrastrukturą do ładowania	5 621 100,00	4 277 325,00	zakończono
4	Budowa infrastruktury niskoemisyjnego transportu publicznego wraz z zastosowaniem inteligentnych systemów transportowych w Gminie Miejskiej Nowa Ruda, Gminie Nowa Ruda i Gminie Radków	72 324,00	51 880,00	realizacja
5	Zeroemisyjny transport miejski w gminach Partnerstwa Noworudzko - Radkowskiego	0,00		brak wyk.
6	Poprawa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i komunalnej związanej z usługami turystycznymi w Gminie Miejskiej Nowa Ruda - Remont dróg do turystycznego rynku ul. Kościelna, Martwa, Podjazdowa	1 417 905,77	746 000,00	zakończono
7	Przebudowa mostu Stara Droga 50	147 599,99		zakończono
8	Modernizacja dróg dojazdowych do terenów mieszkalnych (dofinan: z Rząd. Fund. Polski Ład - Prog. Inw. Strat.)	158 132,46		zakończono
9	Modernizacja dróg dojazdowych do terenów mieszkalnych edycja 2	8 014 975,22	7 503 520,01	zakończono
10	Modernizacja infrastruktury drogowej w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	5 535,00		zakończono
11	Przebudowa ciągu dróg gminnych ul. T. Kościuszki, Os. Piastowskie, ul. Sportowa w Nowej Rudzie	1 829 708,03	1 459 338,41	realizacja
12	Przebudowa drogi gminnej ul. Kolejowa w Nowej Rudzie	1 434 395,34	1 147 516,27	realizacja
13	Wykonanie dokumentacji dla zadania pn.: Przebudowa ul. Młyńska	11 965,58		zakończono
14	Instalacja infrastruktury system płatnego parkowania	156 610,00		zakończono
15	Opracowanie dokumentacji projektowej dla Dolnośląskiej Cyklostrady na odcinku 5,5 km Trasy Sudeckiej przebiegającej przez Gminę Miejską Nowa Ruda	0,00		brak wyk.
16	Żona dla Rudka (budżet obywatelski 2024)	30 000,00		zakończono
17	Nasz region rowerowy II	190 526,40	152 421,12	realizacja
18	Górnicza przygoda – odkryj turystyczne złoto pogranicza	21 750,00	17 400,00	realizacja
19	Wykonanie dokumentacji uzupełniającej dla programów (audyty, świadectwa charakterystyki , projektowa)	0,00		brak wyk.
20	Zwrot nakładów poniesionych przez najemców na modernizację lokali użytkowych w roku 2024	110 500,00		zakończono
21	Nabycie mienia na cele publiczne w roku 2024	4 983,00		zakończono
22	Adaptacja pustostanów na mieszkania komunalne	274 940,07		zakończono
23	Dokumentacja dla zadania „Termomodernizacja komunalnej infrastruktury mieszkaniowej”	24 600,00		zakończono
24	Przyłączenie do sieci gazowej, w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych w Drogosławiu zgodnie z udziałem	34 440,00		zakończono
25	Modernizacja komunalnych lokali mieszkalnych – pustostanów	49 200,00		zakończono

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
26	Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w lokalach komunalnych w roku 2024	95 000,00		zakończono
27	Remonty poszycia dachowego budynków w zasobie mieszkaniowych miasta Nowa Ruda w roku 2024	0,00		brak wyk.
28	Remont lokali komunalnych stanowiących pustostany w roku 2024	440,00		zrealizowane
29	Wymiana instalacji elektrycznej w lokalach komunalnych	66 400,00		zakończono
30	Wykonanie dokumentacji dla zadania Termomodernizacja budynków mieszkalnych (BOŚ) wkład własny do dokumentacji	33 800,40		zrealizowane
31	Remont lokalu mieszkalnego komunalnego wraz z naprawą uszkodzonych stropów Rynek 21/ 3	0,00		brak wyk.
32	Wykonanie dokumentacji i instalacji gazowej w budynkach komunalnych	496 200,05		zakończono
33	Przebudowa kotłowni gazowej w wielorodzinnym budynku komunalnym przy ul. Zaulek 7-9	178 010,00		zakończono
34	Zwiększenie udziałów w sp. z o.o. SIM SUDETY - dofinansowanie z Funduszu Rozwiju Mieszkalnictwa	1 164 555,90		zrealizowane
35	Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulic Strzeleckiej, Sudeckiej i Kołowej w Nowej Rudzie	11 808,00		zrealizowane
36	Sporządzenie projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda	22 878,00		zrealizowane
37	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulic Jasnej i Zagórze w Nowej Rudzie	0,00		brak wyk.
38	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obszarze ul. Górniczej i Czarnej w Nowej Rudzie	10 328,00		zrealizowane
39	Sporządzenie projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu cmentarza przy ul. Traugutta w Nowej Rudzie	7 380,00		zrealizowane
40	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Połoniny w Nowej Rudzie	14 022,00		zrealizowane
41	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów inwestycyjnych w rejonie ulicy Słupieckiej w Nowej Rudzie	1 732,76		realizacja
42	Sporządzenie projektu planu ogólnego	0,00		brak wyk.
43	Sporządzenie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Góra Anny, Spacerowa i Sudecka w Nowej Rudzie	0,00		brak wyk.
44	Budowa kolumbarium przy ul. Kasztanowej – projekt	0,00		brak wyk.
45	Zakup i wdrożenie systemu kadrowo - płacowego	0,00		brak wyk.
46	Zakup urządzenia wielofunkcyjnego czarno-białego A3 dla Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie	0,00		brak wyk.
47	Zakup i wdrożenie systemu do elektronicznej korespondencji w Urzędzie Miejskim w Nowej Rudzie (EZD)	0,00		brak wyk.
48	Zakup i montaż urządzeń kompensacji mocy biernej instalacji elektrycznych w budynkach Rynek 1 i 11	28 000,00		zrealizowane
49	Poprawa cyberbezpieczeństwa w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	0,00		brak wyk.
50	Zagospodarowanie terenu pogórniczego poprzez budowę nowej siedziby OSP w Nowej Rudzie - Słupcu	108 476,20	20 805,45	realizacja

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
51	Rezerwa celowa z przeznaczeniem na realizację wydatków majątkowych (§6800)	0,00		brak wyk.
52	Plac zabaw dla dzieci Przedszkola Miejskiego nr 3 w dzielnicy Drogosław (budżet obywatelski 2024)	29 991,89		zrealizowane
53	Nowoczesna pracownia językowa dla Noworudzkiej Szkoły Technicznej (budżet obywatelski 2024)	25 000,00		zrealizowane
54	Realizacja zleconego przez WFOŚiGW programu pn. "Ciepłe mieszkanie"	590 831,48	590 831,48	realizacja
55	Łagodzenie skutków zmian klimatu – parki kieszonkowe, zielone podwórka – zaplecze ul. Bohaterów Getta i ul. Armii Krajowej	36 900,00		zrealizowane
56	Rewitalizacja skweru przy ul. Świdnickiej	0,00		brak wyk.
57	Renowacja istniejących budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej w formule grantowej przez IPAW	827 690,00	827 690,00	realizacja
58	Termomod. i wymiana źródeł ciepła w zabytkowych obiektach edukacyjnych i opiekuńczo-mieszkalnych w gminach Partnerstwa Noworudzko-Radkowskiego	58 210,00	46 526,50	realizacja
59	Termomod. i wymiana źródeł ciepła w obiektach sportowych i edukacyjnych w gminach Partnerstwa Noworudzko-Radkowskiego	113 859,76	6 457,50	realizacja
60	Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	31 488,00	22 041,60	realizacja
61	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków publicznych w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	22 755,00		zrealizowane
62	Termomodernizacja budynku przy ul. Radkowskiej nr 14-16	20 664,00	14 464,80	realizacja
63	Termomodernizacja budynków mieszkalnych wielorodzinnych w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	27 552,00	0,00	zrealizowane
64	Adaptacja budynku po szkole przy ul. Fredry na Miejski Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowej Rudzie	67 527,00	50 940,45	realizacja
65	Zmiana funkcji pogórnich obszarów w Nowej Rudzie na zielone obszary transformacji miejskiej	26 277,00	22 335,45	realizacja
66	Regeneracja przestrzeni publicznej Partnerstwa Noworudzko - Radkowskiego na rzecz turystów i mieszkańców	19 680,00	13 776,00	zrealizowane
67	Zagospodarowanie centrum miasta Nowa Ruda w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast.	55 350,00	55 350,00	realizacja
68	Modernizacja infrastruktury oświetleniowej w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	24 323,25		zakończono
69	Kultura bez granic	41 943,00	31 094,40	realizacja
70	Poprawa ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i komunalnej związanej z usługami turystycznymi w Gminie Miejskiej Nowa Ruda - Rewaloryzacja zabytków dolnego miasta	587 259,06		realizacja
71	Rewaloryzacja zabytków sakralnych Parafii pw. Świętego Mikołaja w Nowej Rudzie	503 905,50	478 612,40	realizacja
72	Remont drogi wewnętrznej na cmentarz przy Kościele pw.św. Barbary w Drogosławiu - II etap (budżet obywatelski 2024)	30 000,00		zrealizowane
73	Instalacja systemu przeciwpożarowego na obiektach sportowych przy ul.Kłodzkiej 16	2 925,50		realizacja
74	Modernizacja dwóch obiektów Orlik w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	344 369,99	169 981,02	zrealizowane

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realiza.
75	Boisko wewnątrzsiedlowe Spółdzielni Mieszkaniowej "Górnik" (budżet obywatelski 2024)	30 000,00		zrealizowane
76	Zakup niezbędnego wyposażenia obiektów sportowych w roku 2024	0,00		brak wyk
77	Modernizacja budynku - ulica Sportowa 1	51 455,00		realizacja
78	Modernizacja terenów rekreacyjnych i sportowych na terenie gmin Partnerstwa Noworudzko-Radkowskiego	46 215,00	31 575,60	realizacja
79	Rozbudowa ścieżki zdrowia przy ul. Prusa 1 - Żyj zdrowo i aktywnie (budżet obywatelski 2024)	29 940,88		zrealizowane
80	Zmiana funkcji pogórnich obszarów w Nowej Rudzie - zagospodarowanie turystyczne Góry Świętej Anny w Nowej Rudzie	92 735,00	78 824,75	realizacja
		28 566 975,55	19 727 708,21	

3. Informacja o realizacji w 2024 r. wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych

Tabela 14: Zestawienie wydatków bieżących dofinansowanych ze środków unijnych.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realizacji
1	Realizacja programu pn. Nasz Region Rowerowy II	23 836,46	19 069,15	realizacja
2	Realizacja programu pn. Poprawa cyberbezpieczeństwa w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	38 270,00	31 381,40	realizacja
3	Realizacja programu pn. Zagospodarowanie terenu pogórnich poprzez budowę nowej siedziby OSP w Nowej Rudzie -Słupcu	56 364,67	47 909,98	realizacja
4	Realizacja programu pn. Renowacja zwiększająca efektywność energetyczną budynków infrastruktury publicznej w Gminie Miejskiej Nowa Ruda	69 449,50	59 032,10	realizacja
5	Realizacja programu pn. Adaptacja budynku po szkole przy ul. Fredry na Miejski Dom Samopomocy w Nowej Rudzie	83 405,63	70 894,76	realizacja
6	Realizacja programu pn. Zmiana funkcji pogórnich obszarów w Nowej Rudzie na zielone obszary transformacji miejskiej	97 003,88	82 453,28	realizacja
7	Realizacja programu pn. Koncepcja rozwoju społeczności energetycznych Partnerstwa Noworudzko-Radkowskiego	260 602,81	194 514,28	zakończono
8	Realizacja programu pn. Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda	225 893,69	163 208,26	zakończono
9	Realizacja programu pn. Kultura bez granic (BU-23.02)	339 102,23	270 909,74	realizacja
10	Realizacja programu pn. Pogranicze pełne uśmiechu	56 238,20	44 891,42	realizacja
11	Przekraczamy granice dojrzałego wieku! Program aktywności dla seniorów	21 042,72	16 834,16	zakończono
12	Budowa magazynów energii elektrycznej	11 685,00		zakończono

Lp.	Nazwa zadania	Wartość	Środki zewnętrzne	Stan realizacji
13	Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla WOF	2 989,45		zakończono
	RAZEM	1 285 884,24	1 001 098,53	

III. Informacja o realizacji uchwał Rady Miejskiej w Nowej Rudzie za rok 2024

1. Zestawienie ilościowe sposobu realizacji uchwał wg stanu na koniec 2024 r.

Tabela 15: Zestawienie ilościowe uchwał podjętych przez Radę Miejską według stanu realizacji.

Lp.	Sposób realizacji	Liczba uchwał	uwagi
1	Podlegające wykonaniu przez Burmistrza, w tym:	104	
1.1	Zrealizowane	34	
1.2	Realizowane na bieżąco w cyklu wieloletnim	41	wpf, programy wieloletnie, budżet obywatelski
1.3	W trakcie realizacji	47	
1.4	Wstrzymanie publikacji uchwały	0	
1.5	Uchylone rozstrzygnięciami nadzorczymi Wojewody lub RIO	0	Całkowite uchylenie uchwały skutkujące jej wyeliminowanie z obrotu prawnego.
1.6	Uchylone części zapisów uchwał rozstrzygnięciami nadzorczymi Wojewody lub RIO	0	Skutkujące wyeliminowaniem z obrotu prawnego uchylonych unormowań, bez wpływu na pozostawanie uchwały w obrocie prawnym.
1.7	Niezrealizowane	0	
1.8	Negatywnie zaopiniowana przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	0	
2	Nie podlegające wykonaniu przez Burmistrza	18	
	Ogółem	122	

2. Informacja o niezrealizowanych uchwałach za 2024 r.,

W roku 2024 uchwały zostały zrealizowane w 100%.

3. Informacja o uchwałach, wobec których podjęto działania nadzorcze w 2024 r.

- 1) Organy nadzoru w roku 2024 nie uchyliły w całości lub części żadnej z uchwał.
- 2) Podjęto działania w trybie postępowania nadzorczego wobec następujących uchwał:
 - a) Nr 547/LXXI/24 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaków ratowników w ochotniczych strażach pożarnych w Nowej Rudzie,
 - b) Nr 567/LXXV/24 w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej : ulica Zielona Wola w Nowej Rudzie,

- c) Nr 3/I/24 w sprawie wyboru składu osobowego Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Nowej Rudzie,
- d) Nr 4/I/24 w sprawie wyboru składu osobowego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w Nowej Rudzie ,
- e) Nr 48/V/24 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 4 września 2024 r. w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości opłat za wyżywienie i opłat za pobyt dziecka w Żłobku Miejskim Nr 1 w Nowej Rudzie,
- f) Nr 50/V/24 w sprawie ustalenia Strefy Płatnego Parkowania, wprowadzenia opłat za parkowanie pojazdów samochodowych w Strefie Płatnego Parkowania, wysokości stawek za parkowanie, wysokości opłat dodatkowych i sposobu ich pobierania,
- g) Nr 57/VI/24 w sprawie powołania Skarbnika Miasta Nowa Ruda.

4. Syntetyczna informacja o tematyce uchwał za 2024 r.

Tabela 16: Zestawienie ilościowe uchwał podjętych przez Radę Miejską według obszarów tematycznych.

Lp.	Tematyka uchwał	Ilość uchwał
1	Budżet, podatki, obligacje, inkaso	47
2	Zagospodarowanie przestrzenne	4
3	Gospodarka komunalna (odpady komunalne, targowisko)	1
4	Oświata	10
5	Rozpatrzenie skarg	1
6	Transport (drogi, przystanki, strefa płatnego parkowania)	4
7	Porozumienia z innymi podmiotami	3
8	Strategie, programy, polityki, regulaminy, plany długoterminowe, partnerstwo	12
9	Polityka społeczna	5
10	Dzierżawa, mienie komunalne, kategoria dróg gminnych, nazwa ulic	11
11	Inne (porządkowe Rady Miejskiej)	24
	RAZEM	122

5. Uchwały w sprawie zajęcia stanowiska.

Rada Miejska VIII kadencji podjęła Apel Nr 1/2024 w dniu 27 marca 2024 roku w sprawie podjęcia działań zmierzających do poprawy dostępności usług farmaceutycznych dla mieszkańców Gminy Miejskiej Nowa Ruda.

IV. Informacja o stanie realizacji strategii, polityk, programów oraz innych działań w 2024 r.

1. Strategie rozwoju.

- 1) Uchwała Nr 215/XXII/16 z dnia 03 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia do realizacji **Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda** na lata 2015-2025.
 - a) Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda.

- Poprawa sytuacji na rynku pracy, w tym poprzez wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.
 - Integracja i aktywizacja mieszkańców oraz budowa pozytywnego wizerunku Obszaru Rewitalizowanego. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez poprawę dostępności do wysokiej jakości usług społecznych sprzyjających aktywności i włączeniu społecznemu.
 - Sanacja przestrzeni publicznej Obszaru Rewitalizowanego i nadanie jej funkcji integracyjno-rekreacyjnej. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz poprawa dostępności komunikacyjnej Obszaru Rewitalizowanego.
 - Rozwój infrastruktury społecznej Obszaru Rewitalizowanego.
 - Zrównoważony rozwój Obszaru Rewitalizowanego.
- b) W okresie 2021 r., w związku Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Miejskiej Nowa Ruda realizowano projekty:
- Rewitalizacja terenów rekreacyjnych położonych przy ul. Fredry w mieście Nowa Ruda.
- c) W latach 2024 – 2005 realizowane jest zadanie nr 6 z listy A pn. Renowacja zabytków dolnego miasta w Nowej Rudzie, w szczególności remont kościoła p.w. Najświętszej Maryi Panny.
- 2) Uchwała Nr 449/XLVIII/18 z dnia 03 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia **Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej** z perspektywą do 2030 r. Głównym założeniem strategii jest synchronizacja kierunków rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej tworzonych przez 22 gminy oraz całego województwa dolnośląskiego. Strategia jest kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej we wszystkich sferach tzn. sferze społecznej, przestrzennej i gospodarczej. Określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci priorytetów i działań operacyjnych. Zawiera zasady i sposoby zarządzania, rozwojem w dłuższym horyzoncie czasowym określając działania, jakie należy podjąć, aby Aglomeracja mogła rozwijać się i funkcjonować. Równocześnie umożliwia ubieganie się o środki finansowe z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2021-2027.
- 3) Uchwała Nr 476/LI/18 z dnia 31 października 2018 r. w sprawie przyjęcia **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”**.
- a) Strategia zakłada budowę spójności terytorialnej na podstawie specyfiki obszaru 107-iu samorządów – gmin i powiatów subregionów wałbrzyskiego i jeleniogórskiego oraz wzmacnianie tożsamości regionu poprzez:
- Aktywizację społeczności lokalnej.
 - Rewitalizacji zasobów lokalnych.
 - Wspólne działania zmierzające do poprawy warunków życia mieszkańców i szybszego rozwoju. Pogłębianie integracji musi odbywać się poprzez wspólnotę celów ogniskujących się na wspólnym rozwiązywaniu problemów. Do najważniejszych należy zaliczyć: depopulację, wykluczenie komunikacyjne, zanieczyszczenie powietrza (tzw. niska emisja).
- b) Realizacja strategii następuje, przede wszystkim, poprzez uczestniczenie miasta Nowa Ruda w projektach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Wałbrzyskiej o charakterze regionalnym.
- 4) Uchwała Nr 217/XXVII/20 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 października 2020 r. w sprawie przyjęcia **Strategii Rozwoju Inteligentnej Nowej Rudy do roku 2030**.
- a) Strategia jest dokumentem określającym główne kierunki rozwoju w kontekście perspektywy finansowej na lata 2021-2027. Dokument zawiera syntetyczną diagnozę Gminy w obszarze

społeczno-gospodarczym oraz przestrzenno-środowiskowym, a także bilans strategicznych szans i zagrożeń. Opracowanie obejmuje koncepcje funkcjonowania Gminy Miejskiej Nowa Ruda na najbliższe lata ze wskazaniem jej wizji, celów strategicznych i kierunków działań rozwojowych. Strategia Rozwoju Inteligentnej Nowej Rudy do roku 2030 daje możliwość tworzenia warunków do rozwijania aktywności i świadomości społecznej poprzez różne formy współdziałania i jest podstawowym dokumentem długofalowej polityki lokalnej. Jej opracowanie jest niezbędne, ponieważ tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych, w szczególności samorządu, przedsiębiorców, organizacji społecznych i oczywiście mieszkańców miasta.

- b) W 2023 roku dokonano aktualizacji dokumentu, Uchwała Nr 491/LXV/23 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 6 września 2023 r. w sprawie przyjęcia zaktualizowanej Strategii Rozwoju Inteligentnej Nowej Rudy do roku 2030. Nowelizacja przepisów była główną przesłanką aktualizacji „Strategii Rozwoju Inteligentnej Nowej Rudy do roku 2030” i dotyczyła:
- Aktualizacji diagnozy w zakresie problematyki dotyczącej gospodarki wodnej. Aktualizacja strategii została poprzedzona procesem konsultacji społecznych uwzględniających Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz opinią Zarządu Województwa Dolnośląskiego.
 - Opracowania modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.
 - Rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.
 - Ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju.

2. Ład przestrzenny.

- 1) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda obejmuje obszar całej gminy. Został wprowadzony uchwałą Nr 25/IV/07 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 24 stycznia 2007 r. zmieniony Uchwałą Nr 281/XXXIV/13 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 29 maja 2013 r. oraz Uchwałą Nr 317/XXXIV/17 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 31 maja 2017 r. i zmieniony Uchwałą Nr 283/XXXVI/21 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 30 czerwca 2021 r. i zmieniony Uchwałą Nr 519/LXIX/23 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 29 listopada 2023 r.
- 2) Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obszar Gminy Miejskiej Nowa Ruda, wg stanu na koniec 2024 roku, objęty jest 36 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które łącznie obejmują około 1 150 ha, co stanowi 31% powierzchni miasta.

Tabela 17: Informacje o obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	4	5	12	7	2	5
2	Decyzje o warunkach zabudowy ogółem	46	41	32	23	29	36
3	Decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	2	0	1	0	4	2
4	Decyzje dotyczące zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	22	29	24	14	12	23
5	Decyzje dotyczące zabudowy usługowej	6	3	0	1	0	4
6	Decyzje dotyczące innej zabudowy	16	9	1	8	13	7
7	Plany zagospodarowania przestrzennego ogółem	28	29	30	31	36	37
8	Powierzchnia gminy objęta obowiązującymi planami (ha)	1 111	1 150	1 150	1 150	1 150	1 150

9	łączna powierzchnia gruntów rolnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nierolnicze (ha)	53	53	53	53	53	53
10	łączna powierzchnia gruntów leśnych, dla których zmieniono w planach przeznaczenie na cele nieleśne (ha)	10	10	10	10	10	10
11	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	30,00	31,00	31,00	31,00	31,00	31,00

3. Infrastruktura komunalna

1) Uchwała Nr 199/XXV/20 Rady Miejskiej Nowa Ruda z dnia 09 września 2020 r. w sprawie **wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Nowa Ruda na lata 2020-2025.**

a) Zasady gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy:

- Sprzedaż lokali mieszkalnych następuje w trybie bezprzetargowym, na rzecz najemcy z 90% bonifikatą w przypadku pojedynczej sprzedaży oraz 95% bonifikatą w przypadku gdy budynek schodzi ze stanu mienia lub w drodze przetargów nieograniczonych.
- Zasobem komunalnym administruje Spółka: Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. wyłoniona w przetargu ofertowym na zarządzanie i administrowanie komunalnym zasobem mieszkaniowym (umowa z dnia 06.03.2024 r.).
- Wysokość czynszu w lokalach mieszkalnych wchodzących w skład gminnego zasobu będzie podnoszona od 0% do 10% w stosunku rocznym. W roku 2024 wysokość czynszu w lokalach mieszkalnych nie uległa zmianie nadal obowiązywało Zarządzenie Burmistrz Miasta Nowa Ruda Nr 178/2022 z dnia 14 września 2022 r. ustalił następujące stawki czynszu – lokale mieszkalne 8,10 zł/m²; lokale socjalne 1,93 zł/m².
- Stosuje się czynniki obniżające oraz podwyższające podstawową stawkę czynszu obniżki sumuje się, przy czym suma obniżek nie może przekroczyć 30%.
- Remonty lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy są dokonywane sukcesywnie w miarę posiadanych środków finansowych w budżecie miasta. Remonty części wspólnych (dachy, klatki schodowe) w budynkach gdzie funkcjonuje wspólnota mieszkaniowa, wykonywane są z zaciągniętych kredytów, natomiast w budynkach w 100% komunalnych gmina finansuje zadania ze środków własnych.

b) Stan gminnych zasobów komunalnych na koniec 2024 wynosił:

- 1303 lokale komunalne.
- 349 budynki tworzące wspólnoty mieszkaniowe z udziałem miasta.
- 78 budynki komunalne mieszkalne.
- 1 276,80 ha co stanowi 34,4% z 3 704 ha całkowitej powierzchni administracyjnej miasta Nowa Ruda w tym:

Tabela 18: Zestawienie ilościowe gruntów według sposobu ich użytkowania, stan na koniec okresu (m²).

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
1	Tereny oddane w użytkowanie wieczyste	131,40	131,30	131,40	131,40
2	Tereny Skarbu Państwa będące w użytkowaniu wieczystym miasta	4,60	4,70	4,70	4,70
3	Użytki rolne	746,10	742,20	740,00	740,00

4	Lasy z zadrzewieniami	153,00	153,00	153,00	153,00
5	Drogi	144,00	144,00	144,00	144,00
6	Tereny mieszkaniowe	49,10	49,00	48,50	47,50
7	Tereny przemysłowe	3,00	3,00	3,00	3,00
8	Inne tereny zabudowane	15,00	15,00	15,00	15,00
9	Zurbanizowane tereny nie zabudowane	17,00	16,20	16,20	16,20
10	Tereny rekreacyjno sportowe	15,00	15,00	15,00	15,00
11	Użytki kopalne i nieużytki	6,00	6,00	6,00	6,00
	Razem	1 284,20	1 279,40	1 276,80	1 275,80

c) Zmiany w stanie zasobów komunalnych w okresie 2024 r.

- Sprzedano: 2 działki pod zabudowę mieszkaniową, 1 działkę na poprawę warunków zagospodarowania, 1 działkę pod zabudowę mieszkalno-usługową, 2 działki budowlane, 1 działkę zabudowaną garażem.
- Sprzedano: 38 lokali mieszkalnych, w tym 30 na rzecz najemcy, a 8 w trybie przetargowym.
- Nabyto 1 działkę w drodze zamiany przy ul. Kołowej o pow. 104 m² – na poszerzenie pasa drogowego.
- Wydzierżawiono: 527,30 ha gruntów rolnych.

2) Uchwała Nr 70/VIII/24 z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie zatwierdzenia **wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych** dla Gminy Miejskiej w Nowej Rudzie na lata 2024– 2027. Plan ma zapewnić utrzymanie oraz rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej miasta, uwzględniając plany zagospodarowania przestrzennego oraz potrzeby mieszkańców.

Tabela 19: Realizacja wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowo – kanalizacyjnych.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
1	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Centrum ul. Ogrodowa 3-12 - DN 160 mm, ok 150 mb	80 000	0,00	0,00%	Realizacja przesunięta na 2025 r.
2	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Centrum ul. Kolejowa 1-23 - DN 160 mm, ok 210 mb	105 000	92 308,28	87,91%	II Etap zaplanowany w 2025 r.
3	Modernizacja sieci wodociągowej Dzielnica Centrum Skrzyżowanie ulic Os. Piastowskie - Krańcowa - Kościuszki, DN 160 mm, ok 70 mb	70 000	32 466,99	46,38%	Inwestycja zakończona
4	Modernizacja przewodów niskośrednicowych DN 32-50 mm na terenie miasta Nowa Ruda	10 000	17 134,86	171,35%	Inwestycja zakończona
5	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Centrum, ul. Jeziorna 10-13, etap II - DN 110 mm, ok. 60 mb	0	52 399,50	-----	Inwestycja zakończona – nieuwzględn. w planie wieloletnim

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%	Uwagi
6	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, Os. Wojska Polskiego od 17 do 22 - DN 160 mm, ok. 103 mb, DN 110 mm, ok. 100 mb	0	61 081,53	-----	Inwestycja zakończona – nieuwzględn. w planie wieloletnim
7	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, ul. Szkolna 2-6 - DN 63 mm, ok. 57 mb	0	30 014,14	-----	Inwestycja zakończona – nieuwzględn. w planie wieloletnim
8	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Drogosław, ul. Sokola - montaż hydrantu	0	5 993,17	-----	Inwestycja zakończona – nieuwzględn. w planie wieloletnim
9	Modernizacja sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec, ul. Szybowa - montaż hydrantu	0	3 627,53	-----	Inwestycja zakończona – nieuwzględn. w planie wieloletnim
	RAZEM – działania modernizacyjne	265 000	295 026,00	111,33%	
10	Budowa sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec ul. Szybowa etap II - DN 225 mm, ok.360 mb PRACE PROJEKTOWE	35 000	0,00	0,00%	Realizacja przesunięta na 2025 r.
11	Budowa sieci wodociągowej, Dzielnica Słupiec ul. Połoniny - DN 225 mm, ok.360 mb PRACE PROJEKTOWE	15 000	0,00	0,00%	Realizacja przesunięta na 2025 r.
12	Budowa kanalizacji sanitarnej, Dzielnica Drogosław, ul. Obozowa 1, 1a, 1b - DN 160 mm, ok. 13 mb	0	3 949,17	-----	Inwestycja zakończona – nieuwzględn. w planie wieloletnim
	RAZEM – rozbudowa infrastruktury	50 000	3 949,17	7,90%	
	OGÓŁEM	315 000	298 975,17	94,91%	

4. Polityka społeczna.

- 1) Uchwała Nr 193/XIX/16 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 25 maja 2016 r. w sprawie wprowadzenia na terenie miasta Nowa Ruda programu z zakresu polityki społecznej „Aktywni Seniorzy” program skierowany jest do osób, które ukończyły 60 lat i zamieszkują na terenie Gminy Nowa Ruda.
 - a) Celem programu jest, podniesienie aktywności i sprawności grupy seniorów poprzez stworzenie za pomocą systemu ulg, przyjaznej seniorom przestrzeni miejskiej, między innymi zwiększenie dostępności do usług sfery społecznej, zachęcenie do uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych, sportowych i edukacyjnych oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku noworudzkich seniorów, oraz szerszego włączenia we wszystkie formy aktywności społeczności lokalnej.
 - b) Do końca 2024 r. wydano **429** kart, które umożliwiają korzystanie z usług samorządowych instytucji kultury, obiektów sportowych oraz 19 innych podmiotów.

2) Uchwała Nr 534/LXX/23 z 28 grudnia 2023 r. w sprawie **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024** określa kierunki działań podejmowanych przez miasto w związku z przeciwdziałaniem problemom społecznym wynikającym z alkoholizmu i narkomanii.

a) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.:

- W Miejsko – Gminnym Punkcie Konsultacyjno - Interwencyjnym **“Pierwszy Kontakt”**, prowadzona była, przez certyfikowanego specjalistę, psychoterapia indywidualna i grupowa w zakresie uzależnienia, współuzależnienia i przemocy w rodzinie. Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowana została realizacja 550 godzin zajęć terapeutycznych, z których skorzystała grupa 532 klientów,
- Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców naszego miasta, od stycznia 2011 r., prowadzone są przez specjalistę do spraw narkomanii, dyżury dla osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin. Konsultacje odbywały się trzy razy w miesiącu, w wymiarze po 4 godziny. Dyżury były pełnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, w sumie przeprowadzono 61 spotkań terapeutycznych, indywidualnych i rodzinnych dla 21 osób. Większość ze zgłaszających się klientów miała problemy ze skutkami używania, nadużywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych, takich jak marihuana, amfetamina, mefedron, dopalacze oraz nikotyna.

b) Zwiększanie skuteczności zapobiegania negatywnym następstwom uzależnień, w szczególności przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, oraz ich usuwanie.

- W Miejsko – Gminnym Punkcie Konsultacyjno - Interwencyjnym **“Pierwszy Kontakt”**, prowadzone było poradnictwo psychologiczne, socjalne i prawne w zakresie ochrony rodzin dotkniętych uzależnieniem i przemocą. W punkcie udzielano także informacji o możliwościach prawnych dotyczących przemocy w rodzinie, na temat współuzależnienia oraz pomagano w pisaniu wniosków do Prokuratury i Sądu, dotyczących znęcania się, oraz pozwów o alimenty i rozwód. Łącznie w tym zakresie udzielono 97 informacji, napisano 47 wniosków do Prokuratury i pozwów do Sądu. Prowadzone również było poradnictwo w zakresie choroby alkoholowej i możliwościach leczenia odwykowego, w tej sprawie udzielonych zostało 390 porad, a 61 osoby zmotywowane zostały do podjęcia leczenia. Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowano 545 godzin dyżurów w Punkcie. Przy punkcie działał również telefon zaufania dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą, przy którego użyciu przeprowadzono 523 rozmowy.
- Ze środków pochodzących z budżetu Miasta Nowa Ruda, sfinansowano wydanie 34 opinii biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu.

c) Zmniejszanie zagrożenia występowania uzależnień wśród dzieci i młodzieży.

- Przekazana została dotacja dla Noworudzkiego Stowarzyszenia „Czterolistna Koniczynka” na realizację projektu „Wychowanie przez zwiedzanie”, w ramach którego zorganizowano cykl wycieczek edukacyjnych dla 237 uczniów;
- Miejska Biblioteka Publiczna prowadziła projekt edukacyjny „Bądź tolerancyjny” w ramach którego zorganizowano spotkania autorskie z pisarzami oraz spektakl teatralny. W spotkaniach udział wzięło łącznie około 180 uczniów noworudzkich szkół;
- Od stycznia do czerwca i od września do grudnia, we wszystkich szkołach miejskich, dofinansowana została realizacja Szkolnych Programów Profilaktycznych, w ramach których

prowadzone były różnorodne formy działań wychowawczych i profilaktycznych, z których korzystała grupa około 900 uczniów;

- W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 odbyło się zimowisko dla 30 uczniów;
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono w czasie ferii prowadziło zajęcia profilaktyczne i wychowawcze dla 60 dzieci;
- Centrum Turystyczno-Sportowe na swoich obiektach przygotowało dla grupy 31 dzieci „Półkolonie Zimowe 2024”;
- Miejski Ośrodek Kultury zorganizował „Zimowe ferie ze sportem i kulturą” w ramach których grupa 35 dzieci uczestniczyła w obozie tanecznym w Polanicy Zdrój;
- Na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 zorganizowana została „Półkolonia letnia – Bądź sobą” dla 28 uczniów;
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono zajęło się „Organizacją zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie wakacji” , z których skorzystało 120 osób;
- W Ośrodku Kuratorskim nr 1 w Nowej Rudzie zrealizowany został projekt „Mój wybór” w którym uczestniczyła grupa 11 podopiecznych;
- Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda, w ramach programu „Wybieram sport”, w czasie wakacji zorganizował obóz sportowy dla 25 zawodników sekcji piłki nożnej
- Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki SIÓSTR SALEZJANEK zorganizowały Kolonie Salezjańskie – Zakopane 2024 dla 38 dzieci;
- Miejski Ośrodek Kultury zorganizował dla grupy 24 uczestników, wyjazd do Hiszpanii na Festiwal tańca folklorystycznego;
- Przez cały rok, w siedmiu organizacjach sportowych, prowadzone były w czasie wolnym od nauki zajęcia rekreacyjno-sportowe dla dzieci i młodzieży szkolnej, będące elementem programu wychowawczego „Wybieram sport”. We wszystkich klubach w zajęciach tych uczestniczyło około 500 osób;
- Dofinansowano realizację, przez Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono, programu pn. „Wolontariat – Pomaganie wzmacnia”, który polegał na organizacji 2 spotkań integracyjno-szkoleniowych oraz wycieczki turystycznej dla członków szkolnych klubów wolontariusza. Zakupione zostały również koszulki promujące ideę wolontariatu. Łącznie w projekcie tym uczestniczyła grupa 65 wolontariuszy;
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono, w ramach projektu „Kształtujemy siebie i dbamy o środowisko” przez cały rok organizowało raz w tygodniu spotkania, dla grupy 10 dzieci i młodzieży z Ekoklubu. Zorganizowano również kilka wydarzeń edukacyjnych w szkołach podstawowych i przedszkolach dla około 90 dzieci, a także kilka wycieczek;
- W dzielnicach Słupiec i Drogosław, codziennie w godzinach popołudniowych, a w dzielnicy Centrum dwa razy w tygodniu, działały świetlice opiekuńczo-wychowawcze, w których realizowane były programy profilaktyczne i wychowawcze oraz prowadzone było dożywianie dzieci. Łącznie działaniami świetlic objęta była grupa ponad 50 dzieci;
- Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki SIÓSTR SALEZJANEK prowadziło w soboty „Oratorium dziecięco - młodzieżowe” dla 70 dzieci;
- Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono, od stycznia do grudnia, prowadziło program - Młodzieżowa Grupa Wsparcia „Ostoja”. Zainteresowane osoby uczestniczyły w warsztatach

i programach profilaktycznych. Uczestnikami projektu była 26 osobowa grupa noworudzkiej młodzieży.

d) Zwiększanie aktywności lokalnej społeczności w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

- Miejski Ośrodek Kultury we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku uczestniczył w organizacji projektów: „Ty decydujesz” w ramach którego zorganizowanych zostało 6 wycieczek połączonych z prelekcjami z zakresu profilaktyki oraz „Dbamy o swoje zdrowie psychiczne”, w którym grupa 278 seniorów uczestniczyła w warsztatach psychologicznych i terapii indywidualnej
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt edukacyjny „Bądź dobrym rodzicem”, który ukończyło 8 osób.

e) Podniesienie skuteczności egzekwowania przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła działania mające na celu doprowadzenie do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych oraz pomoc ich rodzinom. W 2024 roku do Komisji wpłynęło 28 nowych wniosków w sprawie objęcia leczeniem odwykowym. Na 26 odbytych posiedzeniach, MKRPA przeprowadziła 13 rozmów interwencyjno–motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu oraz 1 z członkami rodzin osób z problemem alkoholowym, a na badanie przez biegłego skierowane zostały 22 osoby. W stosunku do 17 osób Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia przez Sąd obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

f) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt „Bądź dobrym rodzicem”, z którego skorzystało 12 rodziców, mających problemy opiekuńczo-wychowawcze. W ramach projektu specjaliści, pracownik socjalny, psycholog, specjalista ds. uzależnień, pedagog, oraz pielęgniarka, przeprowadzili cykl warsztatów rodzicielskich – odbyło się 14 spotkań.

- 3) Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej poprzez swoją działalność ma na celu umożliwić osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Realizując zadania MOPS, dąży do poprawy jakości życia słabszych społecznie i ekonomicznie mieszkańców gminy, wzmocnienia rodziny w pełnieniu podstawowej funkcji, rozwijania zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, tworzenia systemu wsparcia na rzecz osób bezrobotnych, przeciwdziałania przemocy domowej.
- W ramach działalności Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, realizując zadania z ustawy o pomocy społecznej oraz uchwał Rady Miejskiej w Nowej Rudzie, objął pomocą w 2024 Roku 425 rodzin (łącznie - 664 osoby w rodzinach). W podziale na gospodarstwa domowe było to: 299 gospodarstw domowych jednoosobowych, 62 gospodarstwa domowe dwuosobowe, 38 gospodarstw domowych trzynosobowych, 12 gospodarstw domowych czterosobowych, 8 gospodarstw domowych pięciosobowych, 6 gospodarstw domowych liczących 6 i więcej osób.
 - W związku z powodzią, która miała miejsce we wrześniu 2024 roku, zostały wypłacone zasiłki powodziowe w kwocie 2 000 zł dla 54 osób na kwotę 105 800 zł, 10 osób otrzymało zasiłki celowe na pomoc doraźną w kwocie 8 000 zł, łącznie 65 900 zł, natomiast 15 osób otrzymało zasiłki na pokrycie energii elektrycznej lub paliwa niezbędnych do osuszania pomieszczeń na łączną kwotę 15 000 zł.
- 4) Osobom objętym pomocą przyznano następujące świadczenia, które realizowano w ramach zadań zleconych gminie i zadań własnych.

Tabela 20: Świadczenia pomocy społecznej w roku 2024.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Kwota świadczeń
Zasiłki stałe	116	946 200
Zasiłki celowe i w naturze	175	182 178
Zasiłki okresowe	181	326 393
Usługi opiekuńcze	106	698 189
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	12 480
Schronienie	6	106 481
Sprawienie pogrzebu	3	4 764
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez Sąd	2	15 750
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społ.	91	4 948 034
Składka zdrowotna	138	101 492

– Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Tabela 21: Zasiłki oraz świadczenia dla rodzin.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób /rodzin i dzieci upraw. do pobierania świadczeń	Kwota
Zasiłki rodzinne dla dzieci		
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	20	20 000
Świadczenie wychowawcze i dodatki dyferencyjne	10	46 983
Świadczenie pielęgnacyjne dla rodzin	96	3 245 451
Świadczenie rodzicielskie dla rodzin	29	155 327

Rodzaj świadczenia	Liczba osób /rodzin i dzieci upraw. do pobierania świadczeń	Kwota
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla dzieci	169 dzieci / 116 rodziny	826 067
Zasiłki pielęgnacyjne, w tym:	545	1 299 573
Zasiłki pielęgnacyjne dla dzieci poniżej 16 roku życia	140	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób powyżej 16 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności	186	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób powyżej 16 roku życia z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	183	
Zasiłki pielęgnacyjne dla osób z tytułu ukończenia 75 roku życia	36	

5) Uchwała nr 272/XXXV/21 z 26 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Nowa Ruda** na lata 2021 – 2025.

a) Celem niniejszego programu jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie poprzez działania prewencyjne, profilaktyczne, edukacyjne i wspierające, a mianowicie:

- Ochrona i pomoc osobom/ rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie
- Podniesienie kompetencji służ i przedstawicieli osób realizujących działania z zakresu problematyki przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

b) Realizując program w roku 2024:

- Odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego; powołano 44 grupy diagnostyczno-pomocowe dla wszczętych procedur.
- Ogółem w 2024 roku uruchomiono 44 procedury „Niebieskiej Karty”, w tym: 39 „Niebieskich kart” założyli funkcjonariusze policji, 2 – przedstawiciele oświaty, 2 - pracownicy służby zdrowia oraz 1 – pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Ogółem prowadzono 62 procedury „Niebieskiej Karty” – 18 procedur, które uruchomione zostały w 2023 roku oraz 44 w 2024 roku.
- W styczniu 2024 roku w Miejskim Środowiskowym Domu Samopomocy w Nowej Rudzie zostały przeprowadzone zajęcia z uczestnikami na temat „Stop agresji i przemocy”.
- W lutym 2024 roku zorganizowane szkolenie dla pedagogów szkolnych z placówek szkolnych z terenu miasta Nowa Ruda na temat „Psychologiczne aspekty przemocy domowej w kontekście szkolnych praktyk”.
- W kwietniu 2024 roku rozpowszechniono w noworudzkich placówkach Służby Zdrowia materiały informacyjne o roli Służby Zdrowia w procedurze „Niebieskich Kart”.
- W czerwcu 2024 roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniu na pt. „Skuteczne działanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego w myśl obowiązujących przepisów prawa”.
- W okresie wrzesień-grudzień członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu na tematy: Podstawy prawne działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty”, Psychologiczne aspekty w pracy z ofiarą przemocy domowej, sprawcy oraz dzieci w procedurze „Niebieskiej Karty”.

- W październiku 2024 udział konferencji i szkoleniu organizowanym przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Polanicy-Zdroju na temat prawnych aspektów przeciwdziałania krzywdzenia dzieci, realizacja procedury „Niebieskiej Karty” w ramach prac grup diagnostyczno-pomocniczych, o trudnościach i wyzwaniach w pracy z ODP i OSP.

c) Działania Grup Diagnostyczno-Pomocowych w 2024 roku w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

- W 10 przypadkach zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w związku z ustaniem przemocy, w 16 przypadkach procedura została zakończona z uwagi na rozstrzygnięcie braku zasadności podejmowanych działań.
- Udzielono pomocy psychologicznej osobą doświadczającym przemocy domowej łącznie: 174 godziny.
- Małoletnie dzieci, w 7 przypadkach, wskazane jako doświadczające przemocy zostały zabezpieczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej i rodzinie zastępczej.
- Wszystkim pokrzywdzonym osobą udzielono pomocy prawnej w (m.in. pozwu o rozwód, alimenty, uregulowanie widzeń z małoletnimi dziećmi, eksmisja, wnioski o zakaz zbliżania się).
- W pięciu przypadkach grupy diagnostyczno-pomocowe złożyły wnioski o leczenie przeciwalkoholowe dla osób stosujących przemoc w rodzinie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w jednym przypadku dla osoby wskazanej jako doświadczająca przemocy domowej.
- Policja kontrolowała zachowanie sprawców w miejscu zamieszkania, we wszystkich przypadkach.
- Osoby wskazane jako stosujące przemoc brały udział w programie korekcyjno -edukacyjnym dla osób stosujących przemoc - dwa przypadki.
- W osiemnastu przypadkach Komisariat Policji w Nowej Rudzie wydał wskazanemu sprawcy nakaz opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, natomiast w siedemnastu przypadkach Sąd Rejonowy w Kłodzku wydał nakaz opuszczenia mieszkania osobie wskazanej jako sprawca przemocy domowej.
- Członkowie zespołów roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych oraz psycholożka byli przesłuchiwać na KP w Nowej Rudzie w charakterze świadków w toczących się postępowaniach przygotowawczych.
- W dwóch przypadkach małoletnie dzieci wskazane jako doświadczające przemocy domowej zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
- Osoby zależne i małoletnie kontynuujące naukę zostały objęte pomocą pedagogiczną.
- Policja kontrolowała zachowanie sprawców w miejscu zamieszkania, we wszystkich przypadkach.
- Pięć rodzin objętych „Niebieską Kartą” znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej otrzymało wsparcie finansowe z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.
- Przeprowadzono rozmowy o charakterze ostrzegawczym i uświadamiającym ze sprawcami przemocy, proponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową.

- 6) Uchwała nr 556/LXX/23 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia programu ośłonowego uprawniającego do przyznania dzieciom i młodzieży nieodpłatnie pomocy w formie posiłku z wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028.
 - a) Program ośłonowy ma na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, bez wydania decyzji administracyjnej przyznającej posiłek oraz bez przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. Zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży, przyczynia się do poprawy ich stanu zdrowia, poziomu życia rodzin, oraz kształtuje właściwe nawyki żywieniowe.
 - b) Koszt programu w roku 2024 wyniósł 554 850 zł. w tym: dotacja z budżetu państwa w wysokości 338 458,-zł. oraz środki własne gminy w wysokości 216 392,- zł.
 - c) Realizując program w 2024 roku, udzielono pomocy w formie:
 - Świadczenia pieniężnego z zakup posiłku lub żywności dla 446 osób na kwotę 341 565 zł.
 - Posiłków na kwotę 213 285 zł. dla 122 osób.
- 7) Uchwała nr 563/LXXIV/24 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie przyjęcia „**Programu Ośłonowego Korpus Wsparcia Seniora**” na rok 2024 na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda
 - a) Program ośłonowy, poprzez zakup obsługi systemu do opieki na odległość do tzw. opasek bezpieczeństwa, przyczynił się do poszerzenia oferty skierowanej na rzecz osób starszych, jak również do podwyższenia standardów usług skierowanych do osób starszych.
 - b) Realizując program, wsparciem objęto 40 seniorów, dla których opłacono 396-miesięcznych abonamentów, wydając na ten cel kwotę 15 840 zł.
- 8) Realizacja zadań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy
 - a) Pomoc w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę. W roku 2024 wypłacono 31 jednorazowych świadczeń na osobę w łącznej kwocie 9 300 zł.
 - b) Pomoc w postaci świadczenia pieniężnego z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywatela Ukrainy dla 6 obywateli Ukrainy na kwotę 16 560 zł.
 - c) Świadczenia rodzinne dla 15 rodzin na łączną kwotę 29 032 zł.
 - d) Zasiłki pielęgnacyjne dla 4 osób na kwotę 4 748 zł,
- 9) Obsługa pozostałych programów wsparcia i ośłonowych.
 - a) Dodatek elektryczny dla 700 osób/rodzin na łączną kwotę 248 847zł.
 - b) Dodatek z tytułu refundacji podatku VAT dla 20 rodzin na łączną kwotę 7 670 zł.
 - c) W ramach programu „Opieka 75+”, 23 osoby zostały objęte usługami opiekuńczymi (5993 godzin)
 - d) Bon energetyczny dla 872osób na łączną kwotę 334 208 zł.
 - e) Przy współpracy z Caritasem Diecezji Świdnickiej relacjonowano dystrybucję żywności.
 - f) Przy współpracy z Caritasem Diecezji Świdnickiej relacjonowano dystrybucję żywności mieszkańcom gminy miejskiej Nowa Ruda w ramach „Programu Fundusze Europejskie na Pomoc żywnościową 2021-2027”, w ramach 2 edycji 193 rodziny otrzymały paczki łącznie 334 osoby.

- 10) Uchwała nr 414/LV/22 z dnia 30 listopada 2022 w sprawie **Programu Współpracy Miasta Nowa Ruda z organizacjami pozarządowymi** w 2023 roku określa zasady oceny wniosków podmiotów ubiegających się o dotacje z budżetu miasta – pod kątem ich zbieżności z zadaniami realizowanymi przez miasto.

Tabela 22: Zadania miasta realizowane przez organizacje pozarządowe w 2024r.

Lp.	Podmiot	Zadanie	Kwota
1	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja”	Prowadzenie Miejskiego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowej Rudzie ul. Spacerowa 4	896 728,80
2	Caritas Diecezji Świdnickiej	Prowadzenie jadłodajni w 2024 r.	55 000,00
3	Federacja Konsumentów	Ochrona praw konsumentów w 2024 r.	8 998,00
4	Stowarzyszenie AMAZONKI KINESIO	Organizacja rehabilitacji fizycznej i psychicznej kobiet po zabiegu mastektomii	14 000,00
5	Międzyszkolny Związek Sportowy	Organizacja zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu w 2024 roku	26 000,00
6	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach akrobatyki w 2024r.	9 000,00
7	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach łuczniczych w 2024r.	15 500,00
8	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach narciarstwa alpejskiego w 2024 r.	4 800,00
9	Klub Sportowy PIAST Nowa Ruda, z siedzibą w Nowej Rudzie ul. Sportowa 1a, 57 – 400 Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i rozgrywkach piłki nożnej w 2024 r.	186 900,00
10	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach pływackich w 2024r.	3 300,00
11	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i zawodach jeździeckich w 2024r.	10 500,00
12	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL SALOS	Siatkówka dziewcząt, koszykówka chłopców	17 000,00
13	Uczniowski Klub Sportowy CENTRUM	Udział młodzieży z Nowej Rudy w treningach i wyścigach kolarskich w 2024 roku	30 000,00
14	Uczniowski Klub Sportowy Akademia Piłkarska PIAST	Organizacja zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu w 2024 roku	15 000,00
15	Klub Taekwon – do ITF Nowa Ruda	Organizacja zajęć sportowych Taekwon – do ITF i Taekwondo KIDS	16 000,00
16	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Prowadzenie środowiskowej świetlicy opiekuńczo-wychowawczej w dzielnicy Słupiec	60 000,00
17	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Organizacja zajęć dla młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym	8 000,00
18	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Kształtujemy siebie i dbamy o środowisko	7 500,00
19	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Promocja wolontariatu - pomaganie wzmacnia	7 000,00
20	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Organizacja zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie wakacji	35 200,00
21	Klub Sportowy „Piast” Nowa Ruda	Obóz dochodzeniowy dla młodzieży w ramach programu „Wybieram sport”	10 000,00

Lp.	Podmiot	Zadanie	Kwota
22	Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (SIÓSTR SALEZJANEK)	Kolonie Salezjańskie Zakopane 2024	25 000,00
23	Noworudzkie stowarzyszenie „Czterolistna Konieczynka”	Wychowanie przez zwiedzanie	6 500,00
24	Stowarzyszenie Komitet Obywatelski Ziemi Kłodzkiej	„ Organizacja XX Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy „Pierwsza Pomoc”	6 500,00
25	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Nasza Nadzieja”	Prowadzenie Środowiskowej Świetlicy opiekuńczo - wychowawczej w dzielnicy Centrum	40 000,00
26	Noworudzkie Stowarzyszenie Pro Publico Bono	Organizacja zajęć profilaktycznych i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z Nowej Rudy w czasie ferii zimowych	19 000,00
27	Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (SIÓSTR SALEZJANEK)	Oratorium dziecięco - młodzieżowe	40 000,00
	RAZEM		1 573 426,80

5. Środowisko naturalne.

1) Działania wynikające z przepisów prawa

Tabela 23: Zestawienie działań prawnych podjętych na podstawie przepisów o ochronie środowiska.

L.p.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023	2024
1	Wnioski złożone w sprawie zamiaru usunięcia drzew	41	82	79	40
2	Wnioski skierowane do Starosty Powiatu w sprawie usunięcia drzew	23	35	22	21
3	Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w związku z uzyskaniem zgody na realizację przedsięwzięcia	0	3	3	3

- 2) Obsługa Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Zgodnie z art. 27g ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków Właściciel lub zarządca budynku, lub lokalu składa do burmistrza miasta deklarację o źródłach ciepła, lub źródłach spalania paliw. Informacje te są gromadzone w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Inwentaryzacja źródeł ogrzewania została rozpoczęta 01 lipca 2021 r. Zgodnie z informacjami ze strony <https://ceeb.gov.pl/> poziom zaawansowania dla miasta Nowa Ruda wynosi 82%. Liczba punktów adresowych z PRG w gminie wynosi 2 930, a liczba punktów adresowych zgodnych z PRG z co najmniej 1 złożoną deklaracją – 2 447. Obecnie trwa weryfikacja złożonych deklaracji i dalsza inwentaryzacja nieruchomości, dla których nie złożono deklaracji o źródle ciepła.

Tabela 24: Źródła ogrzewania wg Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków na koniec okresu.

LP	Wyszczególnienie	2022	2023	2024
1	Kocioł na paliwo stałe (węgiel, pellet, drewno)	4 213	6 079	7 119
2	Kocioł na gaz	1 062	1 874	2 277
3	Kocioł na olej	77	68	93
4	Ogrzewanie elektryczne	1 088	1 436	1 659
5	Pompa ciepła	171	191	243
6	Kolektory słoneczne	110	225	135
7	Miejska sieć ciepłownicza	125	151	154
	RAZEM (34,4% stanowią deklaracje z więcej niż 1 źródłem ciepła)	6 846	10 024	11 680

- 3) Uchwała nr 377/XLI/17 z 28 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia **Programu Ochrony Środowiska** dla Miasta Nowa Ruda na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. W dokumencie tym określono m.in. ocenę stanu środowiska, cele, zadania oraz instrumenty i środki realizacji polityki ochrony środowiska z uwzględnieniem ochrony klimatu i jakości powietrza. Uchwałą nr 63/VII/24 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 30 października 2024 r. przyjęty został Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Nowa Ruda na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025 za okres 2017-2023. Raport stanowi podsumowanie działań w zakresie zawartym w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Nowa Ruda na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2025, jak również stanowić będzie podstawę do zlecenia przygotowania Programu Ochrony Środowiska na kolejne lata. Przedmiotowy Raport stanowi narzędzie monitoringu umożliwiające ocenę stopnia realizacji celów, priorytetów i przedsięwzięć oraz uzyskanych efektów ekologicznych i poniesionych nakładów finansowych. Po analizie założeń zawartych w Programie Ochrony Środowiska oraz sposobie ich realizacji i podejmowanych działaniach w okresie sprawozdawczym niniejszego Raportu oceniono poziom jego wykonania jako dobry. Realizowane zadania w znacznej mierze przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda. Stan środowiska na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda nie uległ pogorszeniu, a znaczna część wskaźników, pomimo że perspektywa ich realizacji wskazana została do roku 2025, została osiągnięta.
- a) Poprawa jakości powietrza w mieście na podstawie strategii niskoemisyjnej i odnawialne źródła energii. W Nowej Rudzie w ostatnich latach występowały przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza - w tym dla pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu. Obserwowano przekroczenia stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu, a także przekroczenia dopuszczalnej liczby dni (35 dni) z przekroczeniami normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM₁₀. Przyczynia się do tego położenie geograficzne. Nowa Ruda usytuowana jest w kotlinie górskiej i w Obniżeniu Noworudzkim. Taka lokalizacja utrudnia wentylowanie miasta oraz sprzyja występowaniu koncentracji zanieczyszczeń. W efekcie w obszarze Nowej Rudy występują zjawiska meteorologiczne niekorzystne dla jakości powietrza, w tym inwersja temperatury polegająca na wzroście temperatury powietrza wraz z wysokością, przez co blokowane jest pionowe mieszanie się powietrza w atmosferze. Niska emisja w Nowej Rudzie pochodzi ze spalania paliw stałych, często o niskiej jakości w lokalnych kotłowniach węglowych i licznych nisko sprawnych indywidualnych paleniskach węglowych.
- b) Pomiary pyłu zawieszonego PM₁₀ za rok 2024 wykazały w Nowej Rudzie stężenie średnioroczne wynoszące 34 µg/m³ (85% normy) oraz 73 dni z przekroczeniami normy 24-godzinnej (przy wartości docelowej 35 dni). Najwyższe stężenia 24-godzinne pyłu zawieszonego PM₁₀ rejestrowane były na stacji pomiarowej w styczniu, marcu (napływ pyłu znad Sahary) oraz grudniu. Dla B(a)P odnotowano w Nowej Rudzie w roku 2024: 7 - krotne przekroczenie wartości docelowej (stężenie średnioroczne wyniosło 7 ng/m³, przy wartości docelowej wynoszącej 1 ng/m³). Analiza zmienności stężeń zanieczyszczeń pozwala dostrzec zależności pomiędzy wielkością pyłu zawieszonego PM₁₀ a warunkami meteorologicznymi charakteryzującymi dany rok kalendarzowy. W roku 2021 nastąpił wzrost stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ w powietrzu, gdyż był to rok chłodniejszy. W 2022 r. stężenie utrzymywało się na zbliżonym poziomie. Stężenia w roku 2023 były najniższe wśród rejestrowanych w ostatnim dziesięcioleciu. W roku 2024 chłodniejszy sezon zimowy wpłynął na wzrost stężeń w porównaniu z rokiem 2023. Taką prawidłowość przedstawił również Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w Raporcie rocznym za rok 2024, gdzie w województwie dolnośląskim wzrost stężeń PM₁₀ zaobserwowano na 17 stacjach pomiarowych.

Tabela 25: Wartości wskaźników jakości powietrza w latach 2017 – 2023.

L.p.	Wskaźniki	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Wartość docelowa
1	Ilość dni z przekroczeniami normy średniodobowej pyłu zawieszonego PM 10	107	78	75	95	95	56	73	35 dni
2	Stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM 10	43	40	36	41	38	32	34	40 µg/m3
3	Stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu B(a)P w punkcie pomiarowym na terenie miasta (ng/m3)	11	8	11	15	9	4	7	1 ng/m3

Ochrona mieszkańców miasta przed hałasem - Zadania realizowane w związku z zagrożeniem hałasem:

1. Wprowadzanie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów odnośnie standardów akustycznych dla poszczególnych terenów – realizacja na bieżąco;
2. Reagowanie na skargi mieszkańców na ponadnormatywny hałas, z uwzględnieniem technicznych i ekonomicznych możliwości właściwych organów – realizacja na bieżąco;
3. Remonty i naprawa istniejących odcinków dróg i ulic w gminie dążące do eliminacji nieciągłości i wyrw w warstwie wierzchniej w celu utrzymania wysokiego standardu nawierzchni – realizacja na bieżąco.
4. Promowanie transportu rowerowego: budowa oraz wyznaczanie ścieżek rowerowych.

Gospodarka odpadami oraz zapobieganie powstawaniu odpadów:

- Kampanie i akcje informacyjne dotyczące szkodliwości spalania odpadów w domowych paleniskach oraz nielegalnego pozbywania się odpadów.
- Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży – patronat nad konkursem ekologicznym organizowanym przez NUK Sp. z o. o. z/s w Nowej Rudzie; organizacja święta drzewa z udziałem dzieci i młodzieży na terenie miasta; organizacja akcji sprzątania świata, edukacja w szkołach – prowadzenie lekcji dot. ochrona środowiska, organizacja Dnia Ziemi, wspólne warsztaty ekologiczne z Nadleśnictwem Jugów.
- W związku z realizacją zadania racjonalnej gospodarki odpadami prowadzone są działania związane z usuwaniem i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest. Gmina Miejska Nowa Ruda prowadzi bazę azbestową i corocznie składa do Marszałka Województwa Dolnośląskiego informację o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji zawierających azbest. Na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda szacuje się 432 068,20 kg materiałów zawierających azbest.
- Złożono Sprawozdanie za rok 2024 do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego dot. działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów.

Tabela 26: Informacja o działaniach w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów na terenie miasta za rok 2024.

L.p.	Nazwa działania	Ocena efektywności
1	Kontrola selektywnego zbierania odpadów komunalnych	- Ilość skontrolowanych nieruchomości – 399. - Ilość nieprawidłowości – 11. - Ilość decyzji naliczających opłatę podwyższoną – 10.

2	Preferencyjna stawka – ulga dla kompostujących bioodpady	- Ilość kompostowników – 727 - Masa zebranych bioodpadów u źródła – 522,1605 Mg.
3	Edukacja ekologiczna - spektakle	2 spektakle ekologiczne dla przedszkolaków i uczniów klas IV-VIII, ilość osób biorących udział – 713.
4	Edukacja ekologiczna – akcja sprzątania świata	Udział w akcji sprzątania świata w październiku 2023 r, ilość osób uczestniczących – 710.

c) Utrzymanie i rewitalizacja terenów zielonych.

- Systematyczna pielęgnacja zieleni wysokiej.
- Nasadzenia drzew i krzewów na terenach zieleni miejskiej oraz w lesie komunalnym. Powierzchnia gruntów leśnych wynosi obecnie 141,05 ha (lasy stanowiące własność gminy objęte Uproszczonym Planem Urządzenia Lasu).
- Zasadzenie potomka najstarszego w Polsce dębu „Chrobry” w starym parku przy ul. Radkowskiej. Udział wzięło 120 osób. Rozdano dodatkowo 50 sztuk sadzonek drzew.
- Przyjęcie od Nadleśnictwa Jugów 100 lip na stulecie Lasów Państwowych (zasadzono na terenie miasta).
- Akcja zasadzimy – sadzenie lasu w pobliżu Góry Wszystkich Świętych wraz z Nadleśnictwem Jugów. W ramach akcji rozdano 1350 sadzonek dla mieszkańców miasta Nowa Ruda.
- W ramach wydawanych zezwoleń na usunięcie drzew zobowiązano do nasadzeń zastępczych: 51 drzew zostało zasadzonych w ramach tych nasadzeń w roku 2024.
- Obchody Dnia Drzewa i nasadzenia wspólnie z dziećmi, młodzieżą i seniorami drzew na terenie miasta. Warsztaty z Nadleśnictwem Jugów.
- Rozdano 49 budek lęgowych dla ptaków szkołom w ramach edukacji ekologicznej.
- Na terenie miasta jest 6 pomników przyrody (drzewa). Wszystkie formy ochrony przyrody są wpisane do Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody prowadzonego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

4) Uchwała nr 561/LXXIV/24 z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie **programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda na rok 2024 r.**

a) Celem Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt jest zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom, a w szczególności:

- Humanitarne ograniczenie liczebności populacji bezdomnych zwierząt oraz kotów wolno żyjących.
- Edukacja mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt.
- Sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi. Według informacji z marca 2024 roku, 54 mieszkańców miasta zadeklarowało się pełnić funkcję społecznego opiekuna wolno żyjących kotów.

b) Program w 2024 r. realizowano, podejmując następujące działania:

- Zawarto umowę z „Fundacją Pod Psią Gwiazdą” z siedzibą w Polanicy Zdrój na okres od 06.02.2024 r. do 05.02.2026 r. w ramach której przekazano do schroniska 1 bezdomnego psa, koszt usługi wyniósł 2 350,00 zł.

- Sfinansowano usługi weterynaryjne polegające na pomocy zwierzętom bezdomnym na kwotę 40 170,00 zł. oraz usługi związane z utylizacją padłych zwierząt 3 672,00 zł.
- Zakupiono karmę dla bezdomnych kotów o wartości 24 228,40 zł.

5) Uchwała nr 106/X/15 z dnia 02 września 2015 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej.

a) Założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

- Program gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla 15 gmin Aglomeracji Wałbrzyskiej został opracowany, aby m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, poprawa efektywności energetycznej, poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych, zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami, promocja nowych wzorców konsumpcji, poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego i indywidualnego w zakresie ograniczenia emisji spalin.
- Celem PGN jest określenie, na podstawie analizy aktualnego stanu w zakresie zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych na obszarze Aglomeracji Wałbrzyskiej, działań zmierzających do redukcji zużycia energii, zwiększenia wykorzystania źródeł odnawialnych oraz ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wraz z ekonomiczno-ekologiczną oceną ich efektywności.
- Podstawą formalną opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej dla Aglomeracji Wałbrzyskiej jest umowa pomiędzy Gminą Wałbrzych a firmą ATMOTERM S.A. zawarta w dniu 25.06.2014 r., wynikająca z realizacji przez Aglomerację Wałbrzyską projektu pn. „Rozwój Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Wałbrzyskiej poprzez opracowanie dokumentów strategicznych wspierających integrację 23 JST: Strategii ZIT, Programu Gospodarki Niskoemisyjnej i Zintegrowanego Programu Transportu Publicznego” dofinansowywanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.

b) Realizując Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, wykonano następujące zadania:

- Ograniczenie niskiej emisji: Na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda zlikwidowanych zostało w roku 2024: 207 kopciuchów, (całkowita szacunkowa redukcja emisji PM10 to 10,60 Mg/rok).
- Realizowane są porozumienia z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Realizacja Porozumienia nr 48/GczP/2021 z dnia 12.05.2021 r. dot. programu priorytetowego „Czyste powietrze” oraz Porozumienia nr 11/Ranking/2024 w sprawie dodatkowego finansowania dla najbardziej aktywnych gmin wdrażających program priorytetowy „Czyste Powietrze”). Na terenie Urzędu prowadzony jest punkt informacyjno-konsultacyjny dla mieszkańców. Zgodnie z informacją uzyskaną w NFOŚiGW mieszkańcy Nowej Rudy do 31.12.2024 złożyli w ramach programu 335 wniosków (w roku 2024: 92 wnioski o dofinansowanie), zawartych zostało 251 umów (w roku 2024: 63 umowy o dofinansowanie), zrealizowanych zostało 159 przedsięwzięć (w roku 2024: 45 przedsięwzięć), łączna kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 3 015 628,84 zł (w roku 2024: 1 204 859,88 zł).
- Zawarte Umowy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na realizację programu priorytetowego: Ciepłe mieszkanie:

- a) Umowa nr 14466/D/WB/2022 – nabór ciągły od stycznia 2023 r. Na dzień 31.12.2024 r. złożonych zostało łącznie 163 wnioski o dofinansowanie (84 wnioski w roku 2024), podpisanych zostało z Beneficjentami 144 Umowy na realizację przedsięwzięć zmierzających do likwidacji nieefektywnego źródła ciepła (70 umów w roku 2024), zrealizowanych zostało 96 przedsięwzięć łącznie (61 w roku 2024). Kwota wypłaconego dofinansowania dla beneficjentów końcowych wyniosła od początku trwania naboru: 772 964,24 zł (w roku 2024: 590 831,48 zł)
- b) Umowa nr 1768/D/CM/WB/2024 – nabór ciągły od lipca 2024 r. Na dzień 31.12.2024 r. złożonych zostało łącznie 18 wniosków o dofinansowanie, podpisanych zostało z Beneficjentami 17 umów na realizację przedsięwzięć zmierzających do likwidacji nieefektywnego źródła ciepła, zrealizowane zostało 1 przedsięwzięcie.
- W ramach realizacji projektu pt. Przyjazna przestrzeń dla mieszkańców - Inteligentna Nowa Ruda zainstalowanych jest na terenie miasta 8 czujników jakości powietrza oraz uruchomiona jest platforma, gdzie wskazywane są pomiary jakości powietrza w różnych lokalizacjach miasta Nowa Ruda. Informacja jest ogólnodostępna pod adresem: www.powietrze.nowaruda.pl. Wyniki pomiarów za rok 2024 zostaną przedstawione w czerwcu br. w Raporcie rocznym przez ATMOTERM S.A.

Uchwała nr 312/XLI/21 z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030”

- c) Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030 to opracowanie odnoszące się do wykonanych badań i analiz w zakresie zmian klimatu, które wskazują, że w perspektywie do roku 2030 może dojść do pogłębienia tendencji zmian zjawisk klimatycznych. W dokumencie zawarto szczegółowy opis komponentów środowiska przyrodniczego, społecznego, a także gospodarczego i ekonomicznego, jak również sposób funkcjonowania miasta, mający bezpośredni lub pośredni wpływ na mitygację i adaptację do zmian klimatu przez Miasto Nowa Ruda. Charakterystyka Miasta stanowi podstawę do analiz typujących działania dostosowawcze w aspekcie zmian klimatycznych. Wskazano na powiązanie niniejszego Planu z dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi o charakterze strategicznym, zapewniając jednocześnie spójność realizowanych i podejmowanych działań na rzecz dostosowania Miasta do zmian klimatu, a wynikających z zapisów zawartych we wskazanych dokumentach. W dokumencie zapisano udział społeczeństwa w warunkach zaistniałych ograniczeń epidemiologicznych. Następnie opisano rezultaty przeprowadzonej diagnozy miasta dotyczące:
 - Zagrożeń i szans wynikających ze zmian klimatu.
 - Podatności (wrażliwości) Miasta na zmiany klimatu.
- d) Na podstawie danych z Nowej Rudy dokonano analizy ryzyka determinowanego zmianami klimatycznymi. Wyodrębniono cztery priorytetowe obszary/sektory najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu, gdzie występuje wysokie i średnie ryzyko oddziaływania zjawisk klimatycznych, a w tym: zdrowie publiczne, sektor komunalno-bytowy, sektor gospodarki wodnej, tereny otwarte.
- e) Przedstawiono cele i kierunki mitygacji i adaptacji do zmian klimatu oraz wyznaczono działania. Ich realizacja przyczyni się do dostosowania Miasta i mieszkańców do zmian klimatycznych. W dokumencie zawarto działania dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, do których zaliczono:
 - Zmniejszenie poziomu koncentracji zanieczyszczeń powietrza.
 - Rozwój infrastruktury błękitnej i zielonej.

- Edukowanie i informowanie wraz z systemem ostrzegania w zakresie zmian klimatycznych.
 - Wzmocnienie służb ratowniczych z uwzględnieniem zmian klimatycznych.
- f) Opisano istotę wdrażania założeń Miejskiego planu adaptacji, a w tym przykładowe, możliwe źródła finansowania podejmowanych działań oraz harmonogram i wskaźniki przyjęte dla zrealizowania przyjętych celów.
- 6) Uchwała nr 312/XLI/21 z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia „Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030”
- a) Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030 to opracowanie odnoszące się do wykonanych badań i analiz w zakresie zmian klimatu, które wskazują, że w perspektywie do roku 2030 może dojść do pogłębienia tendencji zmian zjawisk klimatycznych. W dokumencie zawarto szczegółowy opis komponentów środowiska przyrodniczego, społecznego, a także gospodarczego i ekonomicznego, jak również sposób funkcjonowania miasta, mający bezpośredni lub pośredni wpływ na mitygację i adaptację do zmian klimatu przez Miasto Nowa Ruda. Charakterystyka Miasta stanowi podstawę do analiz typujących działania dostosowawcze w aspekcie zmian klimatycznych. Wskazano na powiązanie niniejszego Planu z dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi o charakterze strategicznym, zapewniając jednocześnie spójność realizowanych i podejmowanych działań na rzecz dostosowania Miasta do zmian klimatu, a wynikających z zapisów zawartych we wskazanych dokumentach. W dokumencie zapisano udział społeczeństwa w warunkach zaistniałych ograniczeń epidemiologicznych. Następnie opisano rezultaty przeprowadzonej diagnozy miasta dotyczące:
- Zagrożeń i szans wynikających ze zmian klimatu.
 - Podatności (wrażliwości) Miasta na zmiany klimatu.
- b) Na podstawie danych z Nowej Rudy dokonano analizy ryzyka determinowanego zmianami klimatycznymi. Wyodrębniono cztery priorytetowe obszary/sektory najbardziej wrażliwe na zmiany klimatu, gdzie występuje wysokie i średnie ryzyko oddziaływania zjawisk klimatycznych, a w tym: zdrowie publiczne, sektor komunalno-bytowy, sektor gospodarki wodnej, tereny otwarte.
- c) Przedstawiono cele i kierunki mitygacji i adaptacji do zmian klimatu oraz wyznaczono działania. Ich realizacja przyczyni się do dostosowania Miasta i mieszkańców do zmian klimatycznych. W dokumencie zawarto działania dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu, do których zaliczono:
- Zmniejszenie poziomu koncentracji zanieczyszczeń powietrza.
 - Rozwój infrastruktury błękitnej i zielonej.
 - Edukowanie i informowanie wraz z systemem ostrzegania w zakresie zmian klimatycznych.
 - Wzmocnienie służb ratowniczych z uwzględnieniem zmian klimatycznych.
- d) Opisano istotę wdrażania założeń Miejskiego planu adaptacji, a w tym przykładowe, możliwe źródła finansowania podejmowanych działań oraz harmonogram i wskaźniki przyjęte dla zrealizowania przyjętych celów.
- e) Miejski Plan Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Nowa Ruda do roku 2030 stanowi podstawę do realizacji projektu łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda.

7) Nieczystości ciekłe. Zadania gminy wynikają z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Powadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Złożono Sprawozdanie za rok 2024 do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nysie oraz do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu dot. nieczystości ciekłych za rok 2024.

a) Na dzień 31.12.2024 roku, na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda:

- Liczba zbiorników bezodpływowych: 352, liczba przydomowych oczyszczalni ścieków: 183.
- Liczba wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe nieruchomości: 360, liczba nieruchomości wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków: 185.
- Liczba mieszkańców zamieszkujących nieruchomości wyposażone w zbiorniki bezodpływowe: 2362 osób, liczba mieszkańców zamieszkujących nieruchomości wyposażone w przydomowe oczyszczalnie ścieków: 1356 osób.
- Liczba nieruchomości, z których odebrano nieczystości ciekłe: ze zbiorników bezodpływowych: 306, przydomowe oczyszczalnie ścieków: 127.
- Całkowita ilość ścieków powstających na terenie gminy w roku 2024: 598 tys. m³. Ilość ścieków bytowych odebrana z obszaru gminy: 579 000 m³.
- Przeprowadzono kontrole dotyczące nieczystości ciekłych: w zakresie posiadania Umów: 245, w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych / przekazywania osadów z przydomowych oczyszczalni ścieków: 381. Stwierdzonych zostało 61 nieprawidłowości.

b) Burmistrz Miasta Nowa Ruda wydaje zezwolenia na prowadzenie działalności regulowanej w zakresie odbioru i transportu nieczystości ciekłych z terenu Gminy Miejskiej Nowa Ruda. Obecnie jest 7 podmiotów uprawnionych do prowadzenia działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie miasta. Rejestr podmiotów jest udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie.

6. Gospodarka odpadami.

Burmistrz Miasta Nowa Ruda prowadzi rejestr działalności regulowanej dot. odbioru odpadów komunalnych z terenu Gminy Miejskiej Nowa Ruda. W roku 2023 dokonano 1 wpisów do rejestru, 1 wykreślenia z rejestru. Rejestr jest udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie. Odpady komunalne z obszaru miasta odbierane są przez Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Rudzie przy ul. Żeromskiego 2. Zmieszane odpady komunalne (200301) odebrane z terenu Gminy Miejskiej Nowa Ruda zostały zagospodarowane w Instalacji mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych i innych odpadów oraz przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów w Ścinawce Średniej, w Instalacji mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych i innych odpadów oraz przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów w Bielawie. Bioodpady zostały zagospodarowane w Instalacji mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych i innych odpadów oraz przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i bioodpadów w Ścinawce Średniej, w Kompostowni AGRIWOOD S.R.O w Czechach; w Instalacjach do stabilizacji tlenowej odpadów biodegradowalnych w Oleśnicy, w Instalacji do stabilizacji tlenowej odpadów ulegających biodegradacji w Szalejowie Górnym, w Instalacji mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych i innych odpadów oraz przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów w Bielawie. Pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych przekazano na Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ścinawce Dolnej; Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Katowicach; Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zawiszowie; Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Ścinawce Dolnej.

- 1) Mieszkańcy miasta mogą korzystać z Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który mieści się w Nowej Rudzie przy ul. Niepodległości 45C. Jego operatorem jest NUK Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie, ul. Żeromskiego 2. Do PSZOK, we własnym zakresie w ramach opłaty z gospodarowanie odpadami komunalnymi, mieszkańcy mogą dostarczyć odpadów takich frakcji jak: odpady ulegające biodegradacji w tym odpady zielone, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, przeterminowane leki, chemikalia powstające w gospodarstwach domowych, odpady opakowaniowe zawierające następujące frakcje: papier, tekturę, szkło oraz tworzywa sztuczne, oraz odzież i tekstylia. Ponadto przeterminowane leki można wrzucać do pojemników w aptekach zlokalizowanych na terenie gminy. Pojemniki na zużyte baterie umieszczone są w obiektach użyteczności publicznej, placówkach oświatowych i kulturalnych na terenie miasta oraz w punktach handlowych sprzedających tego typu produkty. Odpady zielone, pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, cmentarzy, mieszkańcy mogli również bezpłatnie oddać do PSZOK-u.
- 2) Gmina Miejska Nowa Ruda w roku 2024 realizowała Plany Działań Naprawczych w związku z nieosiągnięciem za rok 2018, 2019 i rok 2020 wymaganych poziomów recyklingu i odzysku, zgodnie z którym:
 - a) we współpracy z odbierającym odpady, realizowane są kontrole w zakresie oddawania odpadów segregowanych w workach oznakowanych za pomocą kodu kreskowego w celu zwiększenia świadomości wśród właścicieli nieruchomości. Działania kontrolne przeprowadzono w następujących obszarach:
 - Segregacji odpadów, w zabudowie jednorodzinnej – 390 kontroli. Na dzień 31.12.2024 r.

wszczęto 11 postępowań, z których 10 zakończono wydaniem decyzji naliczającej opłatę podwyższoną za gospodarowanie odpadami komunalnymi wobec stwierdzenia braku segregowania odpadów;

- Ilość przekazywanych odpadów przez właścicieli nieruchomości niezamieszkałych – 37 kontroli, w tym stwierdzono nieprawidłowości w 24 przypadkach - (została złożona nowa deklaracja);
- Brak złożonej deklaracji – 9 przypadków.
- Weryfikacja zadeklarowanego kompostowania – 77 kontroli.

b) Prowadziła działania związane z edukacją ekologiczną poprzez:

- Wydruk 5 400 harmonogramów odbioru odpadów komunalnych, na których poza określeniem dni odbioru, znajduje się także informacja dot. segregacji odpadów.
- Konkursy pn. „O srebrną puszkę”, „Zbieramy nakrętki” i „Bezpieczna bateria” dla dzieci i młodzieży placówek oświatowych organizowany przez NUK Sp. z o. o. z/s w Nowej Rudzie pod patronatem Burmistrz Miasta Nowa Ruda, których celem jest promowanie, rozpowszechnianie i wdrażanie zachowań pro środowiskowych poprzez przedsięwzięcia recyklingowe oraz ukształtowanie w uczestnikach odpowiednich nawyków.
- W Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie Urzędu Miejskiego w Nowej Rudzie publikowane są informacje dot. odbioru odpadów oraz prawidłowej segregacji odpadów komunalnych.
- Zorganizowano spektakl ekologiczny (2 przedstawienia) dla dzieci ze szkół podstawowych dot. prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. W listopadzie 2024 r. w spektaklach udział wzięło 740 uczniów z terenu miasta Nowa Ruda.
- Pracownicy Urzędu Miejskiego wspólnie ze szkołami, seniorami oraz uczniami uczestniczyli w ogólnopolskiej akcji sprzątania świata celem zwiększenia świadomości ekologicznej (840 osób wzięło udział w akcji).
- Przeprowadzono trzy spotkania w szkołach przez pracownika Wydziału Ochrony Środowiska dot. ochrony środowiska, w tym prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi (łącznie udział wzięło 198 osób).
- Osoby składające nowe deklaracji, w roku 2024 – 1173 otrzymały pisemne pouczenie o obowiązkach i zasadach segregacji odpadów.
- Gmina Miejska Nowa Ruda prowadzi działania zmierzające do ograniczenia liczby kontenerów KP7. Obecnie na terenie miasta znajduje się 34 kontenerów KP7 (do 31 grudnia 2022 r. zewidencjonowanych było 42 kontenery KP7). Zapis ograniczający możliwość stosowania w/w pojemników został wprowadzony do uchwały w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Nowa Ruda.
- Od 2023 r. trwa inwentaryzacja pojemników przy zabudowaniach wielorodzinnych. Pokaże ona, ilu mieszkańców jest przypisanych do jakiej ilości pojemników. Kontynuacja w roku 2024.

Tabela 27: Zestawienie wybranych danych w zakresie systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

LP	Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
1	Ilość zebranych odpadów komunalnych, w tym:	8 946,65	9 213,07	9 264,10	9 386,74	9 349,89
1.1	- z gospodarstw domowych	8 783,79	8 829,70	8 558,30	8 800,75	8 857,35
1.2	- zmieszane	5 922,92	6 055,77	5 894,26	5 617,53	5 684,90
1.3	- selektywne	3 023,73	3 157,30	3 369,84	3 769,21	3 664,99
2	Liczba mieszkańców	21 051	20 549	20 322	19 810	19 338
3	Odpady ogółem na jednego mieszkańca [kg]	425,00	448,35	455,87	473,84	483,50

LP	Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
4	Odpady z gospodarstw domowych na jednego mieszk. [kg]	417,26	429,69	421,13	444,26	458,03
5	Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk	4	28	32	49	49
6	Odpady zebrane z dzikich wysypisk	2,30	11,20	40,10	23,16	25,30

Tabela 28: Zestawienie wskaźników recyklingu w systemie Gospodarowania Odpadami Komunalnymi.

LP	Wyszczególnienie	2020		2021		2022		2023		2024	
	Poziom: O-osiągnięty, W-wymagany	O	W	O	W	O	W	O	W	O	W
1	Osiągnięty poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	28,82	50,00	27,17	20,00	27,83	25,00	32,57	35,00	31,44	45,00*
2	Osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	100,19	70,00	98,22	0,00	100,00	0,00	100,00	0,00	100,00	0,00
3	Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	3,69	35,00	7,66	0,00	7,88	0,00	15,68	0,00	11,79	Brak
4	Poziom składowania odpadów komunalnych	0,00	0,00	21,23	0,00	22,85	0,00	28,11	0,00	27,12	0,00

* z uwagi na wrześnieową powódź, kary za nieosiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła, nie będą naliczane.

Tabela 29: Zestawienie dochodów i wydatków systemu gospodarowania odpadami za lata 2019-2024.

L.P.	Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2024
1	Razem wydatki, w tym	7 057 237,27	7 856 722,56	9 400 792,58	8 520 491,62	8 793 223,67
1.1	Odbieranie i zagospodarowanie odpadów	6 609 561,27	7 279 989,36	8 612 042,91	7 684 392,92	7 792 315,19
1.2	PSZOK	174 683,79	210 000,00	370 000,00	380 000,00	532 000,00
1.3	Likwidacja dzikich wysypisk	4 963,46	15 124,48	33 498,65	18 771,12	28 127,02
1.4	Obsługa administracyjna systemu, w tym:	268 028,75	351 608,72	385 251,02	437 327,58	440 781,46
1.4.1	Wynagrodzenia	236 594,96	306 060,10	333 511,01	367 531,95	376 410,83
1.4.2	Egzekucja	2 970,36	5 928,09	11 060,66	32 035,30	25 287,31
1.4.3	Edukacja					8 503,20
1.4.3	Pozostałe wydatki	28 463,43	39 620,53	40 679,35	37 760,33	30 580,12
2	Razem dochody, w tym:	7 059 332,29	6 821 281,53	8 172 054,00	8 495 666,06	9 047 535,78
2.1	§0490 – wpływy z opłaty za GOK	7 045 165,08	6 726 756,37	8 025 630,35	8 326 531,43	8 836 910,05
2.2	§0910 – odsetki od opłaty za GOK	9 633,24	15 521,88	27 178,25	30 018,29	47 117,37
2.3	§0690 – koszty upomnień opłaty za GOK	4 533,97	6 935,37	11 220,70	11 030,02	10 113,34
2.4	§0830 - Wpływy od GNR obsługa PSZOK		72 067,91	108 024,70	128 086,32	153 395,02
3	Różnica w danym okresie (1-2)	2 095,02	-1 035 441,03	-1 228 738,58	-24 825,56	254 312,11
4	Bilansowanie systemu	2 095,02	-1 033 346,01	-2 262 084,59	-2 286 910,15	-2 030 081,13

Tabela 30: Stawki opłat za Gospodarowanie Odpadami Komunalnymi w wybranych okresach i miastach.

Nowa Ruda	Z	S	Kłodzko	Z	S	Wałbrzych	Z	S
2016.11.01 – 2019.02.29	22,00	13,50	01.07.2013 – 31.08.2019	13,50	9,10	01.01.2016 – 31.12.2020	20,00	12,00
2019.03.01 – 2019.12.31	31,10	19,10	2019.09.01 – 31.12.2020	26,00	13,00	01.01.2021 – 01.09.2022	---	27,00
2020.01.01 – 2021.04.30	-----	32,00	01.01.2021-31.12.2022	---	32,00			
2021.05.01 – 2022.03.31	-----	35,00						
2022.04.01 – 2022.11.30	-----	38,00	Od 01.01.2022	---	38,00	01.09.2022 – 31.12.2024	---	35,00
2022.12.01 – 31.08.2024	-----	41,00	Od 01.06.2024	---	46,00	Od 01.01.2025	---	38,00
Od 01.09.2024	-----	44,00						

Legenda: Z - stawka za odpady zmieszane, S - stawka za odpady segregowane

7. Turystyka i promocja miasta.

1) Infrastruktura turystyczna.

a) Baza noclegowa oraz ruch turystyczny.

Tabela 31: Baza noclegowa oraz ruch turystyczny (GUS).

L.p.	Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Turystyczne obiekty noclegowe	2	2	2	2	6	6
2	Ilość miejsc noclegowych	373	376	381	391	416	457
3	Noclegi udzielone turystom zagranicznym	5 187	5 922	2 013	b.d.	b.d.	b.d.

b) Systematyczna inwentaryzacja szlaków turystycznych i elementów małej infrastruktury historycznej: udokumentowane w formie zdjęć, śladów GPS wraz ze szczegółowym opisem, przejścia, przewyższeniami oraz utrudnieniami.

c) Modyfikacja tras spacerowych i szlaków turystycznych wraz z prze-znakowaniem i oznaczaniem.

d) Sprzątanie szlaków turystycznych oraz wież widokowych.

2) Współpraca z organizacjami turystycznymi oraz innymi podmiotami w zakresie turystyki.

a) Współpraca z jednostkami organizacyjnymi Miasta Nowa Ruda w zakresie obsługi i promocji wydarzeń kulturalnych, charytatywnych i sportowych m.in. (Miejski Ośrodek Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna, Centrum Turystyczno Sportowe, kluby. Fundacje i stowarzyszenia).

b) Współpraca z wydawnictwami i firmami, które tworzą publikacje, w których wspominane jest Miasto Nowa Ruda m.in. (Niesamowita Polska, Press Forum, Marek Cybulski).

c) Interakcje z osobami, które zamieszczają informacje o mieście Nowa Ruda oraz regionie.

d) Realizacja planów turystycznych wraz z Lokalną Organizacją Turystyczną Aglomeracji Wałbrzyskiej oraz Stowarzyszeniem Turystycznym Gmin Gór Sowich, (projekty z udziałem zewnętrznych źródeł finansowania, praca w grupie roboczej, udział w zaplanowanych przez organizacje na rok 2024 wydarzeniach promujących region).

e) Wzajemna promocja gmin należących do powyższych stowarzyszeń (wycieczki po każdej z miejscowości „Zwiedzaj lokalnie”, warsztaty organizowane w szkołach, organizacja otwartych lekcji dla dzieci i młodzieży, wspólne materiały promocyjne, wyjazdy na imprezy wystawiennicze, udział w organizowanych konferencjach i szkoleniach, filmy i spoty promocyjne, promocja w mediach społecznościowych).

- f) Współpraca z podmiotami funkcjonującymi w obszarze turystyki m.in. (Euroregion Glacensis, Starostwo Powiatowe w Kłodzku, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, stowarzyszenie Aktywna Nowa Ruda, Sowie Szczyty, Strefa MTB Sudety, Fundacja Olgi Tokarczuk, Sudeckie 9 Sił, Grody Piastowskie, Czesław Lange – Tur de Pologne, miasto partnerskie Broumov, Castrop – Rauxel oraz Wallers Arenberg, biura podróży, blogerzy i inicjatorzy działań związanych z grami terenowymi w postaci „Questów”, właściciele atrakcji turystycznych oraz obiektów noclegowo-gastronomicznych po polskiej i czeskiej stronie).
- g) Koordynacja działań związanych z nawiązywaniem się współpracy pomiędzy podmiotami obsługującymi ruch turystyczny i wspieranie tych podmiotów w czasie organizowanych przez miasto Nowa Ruda akcji promocyjnych z zakresu promocji turystyki.
- h) Współpraca z Uniwersytetem III wieku jako organizatorem i uczestnikiem wielu akcji promujących miasto i region (Marsz Nordic Walking, udział w olimpiadach sportowych, dystrybucja materiałów promujących miasto podczas wizyt studyjnych u zaprzyjaźnionych uniwersytetów).

3) Media elektroniczne oraz tradycyjne.

- a) Sukcesywne zwiększanie liczby obserwatorów na Instagramie, Facebooku i Tic Toku poprzez zamieszczanie nowych wpisów i relacji oraz bieżącą aktualizację zbliżających się wydarzeń.
- b) Udostępnianie na Facebooku oraz instagramie zdjęć, oraz materiałów video lokalnych grup turystycznych oraz pasjonatów.
- c) Obsługa elektronicznych źródeł informacji (strony www, media społecznościowe).
- d) Dodruk aktualnego planu miasta Nowa Ruda w polskiej, angielskiej, francuskiej, niemieckiej oraz czeskiej wersji językowej.
- e) Wydruk i kolportaż ulotek promujących miasto.

4) Wydarzenia związane z turystyką i promocją.

Współuczestnictwo w Nocy Świętojańskiej i Rajdzie Barbórkowym organizowanym przez koło PTTK im. „Gwarków Noworudzkich” posiadających swoją siedzibę w punkcie Informacji Turystycznej oraz współpraca przy organizacji rajdów, spacerów i spotkań roboczych.

- a) Współuczestnictwo w festiwalu „Dzieje się” oraz współpraca z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Nowej Rudzie przy „Międzynarodowym Festiwalu Folkloru”.
- b) Promocja i realizacja zadań związanych z odznaką turystyczną Znam Góry Sowie oraz Korona Nowej Rudy
- c) Współorganizacja wydarzenia związanego z promocją nowych questów wspólnie z Questy – wyprawy Odkrywców.
- d) Współuczestnictwo w czasie akcji turystycznych organizowanych przez: Sowie Szczyty (Rajd 4 wieże Wzgórz Włodzickich, Oblężenie Wielkiej Sowy, Sowie Ławka`
- e) Współpraca przy organizacji wydarzeń przygotowywanych przez koło PTTK im. „Gwarków Noworudzkich” – rajdy, spacer, obchody 10 -lecia działalności.

5) Działania ukierunkowane na promocję najbardziej charakterystycznych elementów miasta.

- a) Nowa Ruda, miasto czerwonego piaskowca (wieże widokowe, rynek, szlak spacerowy, fontanna Rudek, elementy małej architektury, wykończenie budynków – wszystko pokazywane w ramach wycieczek, spacerów, lekcji tematycznych zorganizowanych w punkcie Informacji Turystycznej).
- b) Promocja ekologicznych działań na podstawie realizację projektu „Łagodzenie skutków zmian klimatu poprzez rozwój systemu zielono-niebieskiej infrastruktury na terenie miasta Nowa Ruda”

(wydruk materiałów informacyjnych, materiały dla prasy lokalnej, publikacje w mediach społecznościowych, organizacja konferencji, szkoleń oraz warsztatów).

c) Współpraca przy Festiwalu Góry Literatury i jego promocja jako letniego wydarzenia organizowanego w centrum Nowej Rudy, w które wpisane są dodatkowe atrakcje (zwiedzanie miasta, koncerty, wystawy, spotkania, konkursy i warsztaty).

d) Współpraca z ekipami filmowymi kręcącymi zdjęcia do filmów.

V. Informacja o stanie oświaty oraz opiece do lat 3 w 2024r.

1. Żłobek

Na terenie miasta od 2019 roku funkcjonuje żłobek, którego utworzenie oraz funkcjonowanie częściowo zostało sfinansowane ze środków zewnętrznych (budżet państwa oraz Unia Europejska).

Tabela 32: Informacja w zakresie dzieci w wieku do 3 lat objętych opieką w żłobkach.

L.p.	Opis	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Dzieci w wieku od 0 do 3 lat	639	609	577	521	448	370
2	Dzieci przyjęte do żłobka	42	42	42	42	42	42
3	Dzieci oczekującej na przyjęcie do żłobka	---	22	22	20	32	15
4	Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach [%]	6,57%	6,90%	7,28%	8,06%	9,38%	11,35%

2. Miejskie placówki przedszkolne i szkolne.

Tabela 33: Wykaz miejskich jednostek oświatowych (Dane według SIO na 30.09.2024).

L.p.	Nazwa jednostki	Ilość oddziałów		Ilość miejsc/wychow.		Ilość etatów		Śred. Liczność oddziału 23/24
		2023/24	2024/25	2023/24	2024/25	2023/24	2024/25	Oddziały / liczba uczniów (kol. 4/6)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Przedszkole nr 1	4	4	83	83	7,60	5,65	20,75
2	SP nr 2	18	16	345	340	37,92	33,25	21,25
3	ZSP nr 1	13	13	259	261	26,45	24,24	20,08
4	ZSP nr 2	29	29	634	631	53,98	53,82	21,76
	Razem	64	62	1 321	1 315	125,95	116,96	21,21

3. Nauczyciele w szkołach podstawowych

Tabela 34: Nauczyciele pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na etaty w okresie 2019-2022 (GUS).

L.p.	Opis	2019	2020	2021	2022	2023
1	Szkoły podstawowe; w tym:	92,82	88,74	89,81	83,25	75,71
1.1	mężczyźni	17,91	17,50	17,00	15,23	12,37
1.2	kobiety	74,91	71,24	72,81	68,02	63,34
2	Szkoły podstawowe specjalne	9,5	11,13	18,26	15,02	15,56
2.1	mężczyźni	1,61	1,01	2,94	1,92	1,89
2.2	kobiety	7,89	10,12	15,32	13,10	13,67

4. Nauczyciele według stopni awansu zawodowego na dzień 30 września.

Tabela 35: Zatrudnieni nauczyciele według stopni awansu zawodowego w poszczególnych jednostkach oświatowych za lata 2022-2024.

Lp.	Nazwa jednostki	Początkujący			Mianowany			Dyplomowany			Razem		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1	Szkoła Podst. nr 2	3,44	1,22	2,22	8,28	11,89	8,53	27,42	24,81	22,50	39,14	37,92	33,25
2	ZSP nr 1	5,73	2,52	3,89	5,11	3,68	5,97	16,73	16,69	14,38	27,57	22,89	24,24
3	ZSP nr 2	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	10,36	0,00	0,00	42,46	0,00	0,00	53,82
4	Szkoła Podst. nr 7	3,00	2,00	0,00	9,58	8,65	0,00	41,32	40,43	0,00	52,21	51,08	0,00
5	Przedszkole nr 1	1,00	0,41	2,00	1,09	0,96	1,33	4,00	1,71	2,32	6,09	3,08	5,65
6	Przedszkole nr 2	0,00	0,00	0,00	1,69	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,69	2,00	0,00
	Razem	13,17	6,15	9,11	24,06	27,18	26,19	89,47	83,64	81,66	126,70	116,97	116,96

5. Niepubliczne placówki

Tabela 36: Wykaz niepublicznych jednostek oświatowych dofinansowanych z budżetu miasta.

Lp.	Nazwa jednostki	Ilość oddziałów		Ilość wychow.		Ilość etatów	
		23/24	24/25	23/24	24/25	23/24	24/25
1	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek	4	4	92	77	10,17	10,00
2	Przedszkole Niepubliczne „Kraina Malucha”	3	3	76	75	5,68	4,68
3	Akademia Młodego Artysty Niepub. Punkt Przedszk.	1	0	14	0	1	0
4	Niepubliczne Przedszkole Mali Odkrywczy	7	7	163	167	7	3,00
	Razem	15	14	345	319	23,85	17,68

6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty oraz maturalnych

Tabela 37: Średnie wyniki z egzaminów ósmoklasisty za lata 2021-2024 (Centralna Komisja Egzaminacyjna).

Lp.	Wyszczególnienie Egzamin ośmioklasisty	Język polski				Matematyka				Język angielski			
		2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
1	Nowa Ruda	50,95	50,68	55,68	48,41	29,30	41,43	34,36	35,65	56,44	59,42	55,83	57,83
1.1	liczba zdających	144	212	180	105	144	212	180	105	143	199	167	104
1.2	SP2	46,87	42,80	57,10	47,04	26,67	31,62	31,29	39,69	50,09	52,84	57,16	66,92
1.3	SP6	46,18	51,58	47,21	45,03	32,22	44,11	32,41	44,00	62,53	57,44	39,83	49,75
1.4	SP7	55,08	56,09	57,47	49,75	25,18	47,61	37,54	32,06	50,06	64,16	60,53	53,31
2	Powiat Kłodzki	55,34	54,11	57,76	51,85	38,65	47,11	41,73	37,49	59,03	64,48	59,65	57,62
3	Woj. Dolnośląskie	57,85	57,82	63,99	57,96	45,38	55,36	51,49	48,87	66,18	67,86	66,06	66,10

Tabela 38: Średnie wyniki z egzaminów **maturalnych** za lata 2022-2024 (Centralna Komisja Egzaminacyjna – poziom podstawowy).

Lp.	Wyszczególnienie Egzamin maturalny	Język polski			Matematyka			Język angielski		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1	Miasto Nowa Ruda	50,82	62,18	60,07	53,84	57,48	59,86	70,55	83,01	75,66
1.1	liczba zdających	86	77	92	86	77	92	85	75	92
2	Powiat Kłodzki	50,46	63,25	75,27	49,10	64,04	76,18	72,22	83,16	75,21
3	Woj. Dolnośląskie	53,17	66,20	61,55	55,26	70,39	60,14	77,67	85,99	79,78

7. Koszty funkcjonowania oświaty

Tabela 39: Koszty związane z realizacją zadań oświatowych w roku 2024.

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ogółem	Wydatki własne	Subwencja	Dotacje i dochody	Środki obce
1	Szkoła Podstawowa nr 2	7 177 299,51	3 029 464,38	3 956 445,77	191 389,36	57,79%
2	Zespół Szkolno Przedszk. Nr 1	5 211 761,42	2 491 914,09	2 152 436,11	567 411,22	52,19%
3	Szkoła Podstawowa nr 7	10 044 372,08	3 039 456,02	6 791 939,88	212 976,18	69,74%
4	Przedszkole Miejskie nr 1	1 825 388,12	1 056 263,03	457 304,07	311 821,02	42,13%
5	Przedszkole nr 2 „Mini”	407 300,00	215 254,03	51 512,87	140 533,10	47,15%
6	Przedszkola niepubliczne	5 030 317,80	2 610 374,92	1 415 724,79	1 004 218,09	48,11%
7	Pomoc socjalna oraz transport do szkół	874 460,81	636 725,45	0,00	237 735,36	27,19%
8	Zwrot kosztów związanych z uczęszczaniem dzieci z terenu miasta do jednostek na terenie innych gmin	679 340,55	241 283,38	0,00	438 057,17	64,48%
	Razem	31 250 240,29	13 320 735,30	14 825 363,49	3 104 141,50	57,37%

Tabela 40: Dochody związane z realizacją zadań oświatowych w roku 2024.

Lp.	Wyszczególnienie	Dochody
1	Dochody z subwencji oświatowej	14 825 363,48
1.1	Podstawowa część subwencji oświatowej	14 808 556,48
1.2	Rezerwa sub. oświatowej na odprawy dla nauczycieli przechodzących na emeryturę	16 807,00
1.3	Rezerwa sub. oświatowej na zwiększony odpis na ZFŚS	0,00
2	Łączna kwota dotacji oraz innych dochodów przeznaczonych na finansowanie oświaty	3 018 287,55
2.1	Dotacja na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego	1 477 746,50
2.2	Dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub ćwiczeniowe	148 965,89
2.3	Dotacja na stypendia socjalne	74 925,60

Lp.	Wyszczególnienie	Dochody
2.4	Dotacja z budżetu państwa z przeznaczeniem na realizację programu „Aktywna Tablica”	0,00
2.5	Opłaty wnoszone za korzystanie z przedszkola w zakresie nieprzewidzianym w ustawie oraz za wyżywienie	480 166,03
2.6	Wpłacana od innych JST, należna miastu część dotacji z budżetu państwa za dzieci, które mieszkają w innych gminach a uczęszczają do przedszkoli na terenie miasta	438 057,17
2.7	Dotacja z budżetu państwa na zwrot zakupu podręczników program - "Wyprawka szkolna"	10 391,36
2.8	Dotacja z budżetu państwa z przeznaczeniem na realizację programu „Poznaj Polskę”	0,00
2.9	Środki na edukację dla uczniów z Ukrainy	388 035,00
	RAZEM	17 843 651,03

VI. Informacja o spółkach prawa handlowego z udziałem Gminy Miejskiej Nowa Ruda.

Tabela 41: Udziały miasta w spółkach kapitałowych na koniec 2024r.

Lp.	Nazwa i siedziba spółki	% udziały Miasta	Wartość udziałów	Przedstawiciele miasta w Radach Nadzorczych
1	Centrum Turystyczno Sportowe Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	100,00%	2 694 500	Sebastian Dominiak Kamila Zamolska Malwina Dubas
2	Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	70,70%	754 750	Marzena Wolińska Jan Książek
3	Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	48,46%	27 218 400	Mariusz Fleszar
4	Noworudzkie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. z/s w Nowej Rudzie	99,64%	1 657 500	Aneta Palczak Izabela Michalak
5	Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A z/s w Nowej Rudzie	58,57%	4 995 700	Mariusz Fleszar Krzysztof Michalak Marzena Wolińska
6	Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST-PARK” Sp.z o.o. z/s w Wałbrzychu	0,37%	1 510 000	————
7	Społeczna Inicjatywa Mieszkańców „Sudety” sp. z o.o. z/s w Kłodzku	6,18%	4 443 750	Aneta Palczak
Razem			43 274 600	

VII. Realizacja budżetu obywatelskiego Gminy Miejskiej Nowa Ruda według stanu koniec 2024 r.

1. Zadania zrealizowane w roku 2024.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nowej Rudzie nr 420/LVI/22 z dnia 28 grudnia 2022 r. w roku 2023 przeprowadzono konsultacje społeczne, ich celem było wytypowanie zadań, które zostaną realizowane w roku 2024. Zadania zostały wybrane spośród 13 zaproponowanych przez mieszkańców projektów, w drodze głosowania, w którym wzięło udział 2 507 osób (oddano 2393 ważnych głosów oraz

13 nieważnych głosów). Łączna wartość dziesięciu realizowanych w roku 2024 zadań wyniosła 300 000,- zł. Poniższe zestawienie tabelaryczne zawiera szczegółowy wykaz zadań zrealizowanych w roku 2024.

Tabela 42: Zadania budżetu obywatelskiego zrealizowane w roku 2024.

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Wykonanie	%
1	Zakup specjalistycznego sprzętu ratowniczo – gaśniczego dla OSP Nowa Ruda – Słupiec	358	30 000	30 000,00	100,00%
2	Sygnal Miłosierdzia 2024	328	30 000	30 000,00	100,00%
3	Noworudzki Dzień Dziecka	236	30 000	30 000,00	100,00%
4	Rozbudowa ścieżki przy ul. Prusa – żyj zdrowo i aktywnie	236	30 000	29 940,88	99,81%
5	Doposażenie OSP Nowa Ruda – Słupiec w sprzęt ochrony indywidualnej dla strażaków-ratowników.	228	30 000	29 910,00	99,70%
6	Nowoczesna pracownia językowa dla Noworudzkiej Szkoły Technicznej	205	30 000	25 000,00	83,34%
7	Boisko Wewnętrznosiedlowe Spółdzielni Mieszkaniowej „Górnik”	200	30 000	30 000,00	100,00%
8	Żona Dla Rudka	193	30 000	30 000,00	100,00%
9	Remont drogi wewnętrznej na cmentarz przy Kościele pw. Św. Barbary w Drogoławiu – II etap	191	30 000	30 000,00	100,00%
10	Plac zabaw dla dzieci Przedszkola Miejskiego nr 3 w dzielnicy Drogoław	128	30 000	29 991,89	99,98%
	RAZEM	2 303	300 000	294 842,77	98,30%

2. Zadania wybrane w roku 2024 do realizacji w 2025r.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Nowej Rudzie nr 420/LVI/22 z dnia 28 grudnia 2022 r. w roku 2024 przeprowadzono konsultacje społeczne, ich celem było wytypowanie zadań, które zostaną realizowane w roku 2025. Zadania zostały wybrane spośród 19 zaproponowanych przez mieszkańców projektów, w drodze głosowania, w którym wzięło udział 1975 osób (oddano 1969 ważnych głosów oraz 6 nieważnych głosów). Łączna wartość dziesięciu planowanych do wykonania w roku 2024 zadań wynosi 300 000,-zł. Poniższe zestawienie tabelaryczne zawiera szczegółowy wykaz zadań planowanych do realizacji w roku 20254.

Tabela 43: Zadania budżetu obywatelskiego planowane do realizacji w roku 2025.

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Struktura	Realizacja
1	Sygnal Miłosierdzia	232	30 000	8,14%	TAK
2	STREET WORKOUT park dla Noworudzkiej Szkoły Technicznej	215	30 000	7,54%	TAK
3	Rozbudowa ścieżki zdrowia wokół boiska asfaltowego przy ul. Prusa na osiedlu L. Waryńskiego w Słupcu – żyj zdrowo i aktywnie	184	30 000	6,45%	TAK
4	Sportowa Szóstka	148	30 000	5,19%	TAK
5	Nowa Ruda – Festiwal Sztuki Noworudzki Festiwal Sztuki	142	30 000	4,98%	TAK

Lp.	Nazwa zadania	Głosy ważne	Szacow. koszt	Struktura	Realizacja
6	Budowa placu zabaw – Słupiec Akacyjowa, Traugutta 9 w miejscu usuniętych placów	125	30 000	4,38%	TAK
7	Doposażenie szkoły w sprzęt multimedialny oraz wymianę stolarki drzwiowej	124	30 000	4,35%	TAK
8	Wakacje z MOK	119	30 000	4,17%	TAK
9	Rozbudowa placu zabaw dla dzieci Przedszkola Miejskiego nr 3 w Nowej Rudzie	105	30 000	3,68%	TAK
10	Siłownia zewnętrzna na terenie Szkoły Podstawowej nr 2	87	30 000	3,05%	TAK
	RAZEM	1 481	300 000	100,00%	

VIII. Zdarzenia losowe oraz inne o szczególnym znaczeniu

We wrześniu 2024r na terenie miasta oraz części Polski miały miejsce intensywne opady atmosferyczne, w wyniku których doszło do powodzi. Komisji ds. szacowania szkód popowodziowych w infrastrukturze komunalnej powołana przez burmistrza miasta Nowa Ruda, oszacowała szkody wynikające z w/w zdarzenia na łączną kwotę 42 669 025,60 zł.

Tabela 44: Oszacowanie strat w infrastrukturze miejskiej będących następstwem powodzi z września 2024.

LP	Miejsce	km	Opis	Wartość
1	ul. Stara Droga	3,121	częściowo wypłukana nawierzchnia asfaltowa, lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia, zniszczone umocnienia drogi	7 406 574,52
2	ul. Węglowa Wola	1,582	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, częściowo wypłukana nawierzchnia asfaltowa, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty, kanalizacja deszczowa)	2 404 816,90
3	ul. Jana Pawła II	1,240	uszkodzona kostka brukowa, częściowo wypłukana nawierzchnia asfaltowa, lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty, kanalizacja deszczowa)	2 231 071,44
4	ul. Kościelec	1,300	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty)	2 183 666,36
5	ul. Jawornik	1,300	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty)	2 019 507,85
6	ul. Ugory (odc. 3)	1,250	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty, korytka betonowe)	1 845 094,94
7	Al. Najśw. Marii Panny	1,050	droga asfaltowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty)	1 840 479,20
8	ul. Polna	0,965	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	1 499 097,14
9	ul. Stara Osada	0,600	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	1 303 634,01
10	ul. Tuczyń	0,410	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, droga z płyt betonowych widoczne uszkodzenia, zniszczony system odwodnienia	1 258 839,96
11	ul. Wyspiańskiego	0,339	droga asfaltowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (kanalizacja deszczowa)	1 102 302,35
12	ul. Broniewskiego-ul. Kościelec	1,300	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty)	781 707,13
13	ul. Parkowa	0,460	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	772 681,94

14	ul. Graniczna	0,240	droga asfaltowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (kanalizacja deszczowa)	713 883,56
15	ul. Zagórze	0,470	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	691 136,26
16	ul. Miedzianka	0,427	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, częściowo wypłukana nawierzchnia asfaltowa, zniszczony system odwodnienia (korytka betonowe)	663 331,58
17	ul. Łąkowa	0,350	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	516 626,58
18	ul. Jedności	0,350	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty)	516 626,58
19	ul. Zagórze (łącznik)	0,300	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	442 822,79
20	ul. Ugory (odc. 2)	0,300	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty)	442 822,79
21	Wojska Polskiego	0,210	uszkodzona kanalizacja deszczowa drogi, lokalnie podmyta nawierzchnia asfaltowa,	421 238,22
22	ul. Podgórska	0,110	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	272 477,13
23	ul. Ugory (odc. 1)	0,175	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia (rowy, przepusty)	258 314,24
24	ul. Jasna	0,170	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	250 932,92
25	ul. Ludwikowska	0,050	droga asfaltowa podmyta - wyrwa	203 223,24
26	ul. Kwiatowa	0,135	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	199 271,21
27	Zielona Dolina	0,340	droga tłuczniowa lokalnie podmyta	178 124,97
28	ul. Zielonka	0,100	droga tłuczniowa lokalnie podmyta, zniszczony system odwodnienia	139 865,95
Razem - drogi		18,644		32 560 171,76
1	ul. Stara Droga		Uszkodzenia i podmycia skrzydło lewe górna woda i dolna woda, przemieszczenie skrzydła strona prawa dolna woda, podłużne pęknięcie sklepienia	967 055,70
2	ul. Stara Droga		Zniszczony fundament podpory lewej w 80%, zniszczone umocnienia przyczółka lewego, rozmycie skarpy strona lewa dolna woda, podmycie podpory prawej	937 339,58
3	ul. Stara Droga		Ubytki umocnienia skrzydła lewego górna woda, ubytki umocnienia podstawy przyczółka strona prawa	179 574,40
4	ul. Dworska		Ubytki spoin, strona lewa dolna woda – uszkodzenia w górnej części muru, pęknięcia pionowe ściany kamiennej strona prawa górna woda	70 407,60
5	ul. Czarna		Zamulenie cieku, podmycie brzegu ramy	111 910,30
6	ul. Cicha		Rozluźnienie kamieni w strefie podpory dźwigara skrajnego, ubytki kamienia w strefie podpory dźwigara	193 043,64
7	ul. Cicha		Znaczne ubytki ciosów kamiennych na lewym przyczółku, wyrwa ok 50%, podmycia podpór strona prawa i lewa, brak odsadzek	1 571 379,25
8	ul. Cicha		Wyrwy na murach naprowadzających przed i za obiektem, brak stożka, strona lewa ubytki zasypki przyczółka, zamulenie cieku, ubytki murów na dojazdach do obiektu	1 023 799,54
9	ul. Cicha		Lokalne podmycia przyczółków, umocnień dna – górna woda	96 639,62
10	ul. Krzywa		Pęknięcia poziome na całej długości przyczółka prawego, ubytki umocnień	52 464,05
11	ul. Młyńska		Podmycia podpory strona prawa górna woda, pęknięcie skrzydła strona prawa górna woda w strefie podparcia, ubytki spoin muru kamiennego strona prawa, lokalne rozluźnienie bloków kamiennych	104 928,10

12	ul. Młyńska	Podmycia skrzydła strona lewa górna woda, uszkodzenia umocnienia na wlocie od górnej wody	52 464,05
13	ul. Szkolna	Uszkodzenie opaski betonowej brzegowej od dolnej wody – lewa strona, wysunięcie kamienia sklepienia	79 755,76
14	ul. Połoniny	Lokalne ubytki sklepienia, uszkodzenia podstaw skrzydła lewego od górnej wody	62 631,96
15	ul. Wiejska	Podmycie sklepienia i murów od górnej wody, lokalne ubytki kamienia, wypłukanie fug	60 342,19
16	ul. Martwa	Podmycie filara nurtowego, ubytki spoin w łuku, przesunięcie bloków kamiennych w podstawie filara, uszkodzenia umocnień na dopływach, uszkodzenia gzymsów	3 306 706,91
17	ul. Radkowska	Uszkodzenie opaski brzegowej, betonowej, skrzydeł murów od górnej wody przyczółka lewego	39 348,04
18	ul. Jasna	Uszkodzenia umocnień strona lewa dolna woda, strona lewa górna woda, ubytki odsadzki w nurcie	67 346,19
19	ul. Fredry	Zapadnięcie umocnienia dna w wyniku podmycia, ubytki spoin i podpór	22 721,41
20	ul. Piastów	Pęknięcie naroża lewego przyczółka, skrzydła zanieczyszczenie dna	26 232,03
21	ul. Ciha/Piłsudskiego	Zagrożenie utraty stateczności skrzydła po prawej stronie od górnej wody (mur oporowy na dojściu do obiektu)	188 569,33
22	ul. Kopalniana	Uszkodzenia przyczółków mostu, uszkodzona płyta pomostowa	121 154,15
23	ul. Stara Droga	Podmycie filara nurtowego lewy, wraz z uszkodzeniem fundamentu, awaria płyty pomostowej,	92 519,96
Razem – mosty i kładki			9 428 333,76
1	Żłobek Miejski nr 1, ul. Kłodzka 7	Zalanie piwnic wodą, uszkodzenia tynków, posadzek, hydroizolacji, uszkodzony system odwodniania budynku	319 153,85
2	Miejski Ośrodek Pomocy, ul. Kolejowa 18	Zniszczone pokrycie dachu	107 970,85
3	Miejski Ośrodek Kultury, ul. Strzelecka 2a	Zniszczone pokrycie dachu	253 395,38
Razem - budynki			680 520,08
Łączna kwota			42 669 025,60